

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.
Társzerkesztő: Buday Barna az OMGE. titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Őszi luxoslóvásár.

Az idei luxoslóvásár szeptember hó 30, október hó 1. és 2-ik napjain tartatik meg az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” védnöksége alatt a „Tattersall” istállóiban.

A luxoslóvásár díjazással lesz egybekötve. Négyes fogatok részére 2, kettős és jucker-fogatok, valamint hátsó lovak részére egyenként három 6-600 koronás díj, vagyis összesen 11 díj 2400 korona összegben tüzetik ki.

Bejelentési határidő szeptember hó 10-ike.

A vásár tervezete a „Tattersall” titkárságánál Budapest, Külső-Kerepesi-ut kapható.

Hadüzenet.

Tíz éve múlt, hogy az agrár Magyarországnak önmálló földművelésügyi miniszteriummal bír. Sok éves küzdelembe került e vívmány, de végre mégis csak célért ért a kitartás s a magyar gazdák közvélemény régi óhaja megvalósult.

Ujabb hosszú idő telt el várakozásban. Az új intézmény eleinte nem tudott a saját lábán járni, várni kellett a megerősödése, várni kellett, hogy öntudatra ébredjen, annak a tudatára, hogy a magyar kormányzatban a vezérlő szerep, a vezérlő szó őt illeti.

S a türelmes gazdaközönség újra várt a legnyomasztóbb viszonyok dacára, sőt a hagyományossá vált jóakarattal megnyilatkozását is megelégedéssel, lelkesedéssel fogadta.

A mostoha idők nyomása azonban panaszra készítette a gazdatársadalmat, mely panasz eleinte szórványosan, artikulálatlan hangokban nyilatkozott meg, amíg az 1895. évi III. országos gazdasági kongresszus határozataiban a gazdatársadalom kész programmot nem alkotott, mely a magyar agrárpolitika bibliája lesz hosszú időkre.

E kongresszus óta a gazdatársadalom új életre ébredt. Meg tudta mondani, hogy mi je fáj, meg merte jelölni az irt, mely bajának gyógyszere.

Sok ezer néma ajk lett egyszerre beszédessé. A gazdáknak felébredt az önfentartás ösztöne s ez a hatalmas érzés egyenesre vasalta a görnyedt derekat, mely a reá rakott súlyos terhek alatt már megtörni készült.

S a megszólalt néma gyermeknek az anyja megértette a szavát.

Időközben a földművelési miniszterium eddigi hamupipőke szerepéből kiemelkedve kormányzati tényezővé vált. A gazdatársadalom mozgolódása, a gazdák közvélemény kifejeződése biztos támpontot nyújtott a földművelési kormány vezetőjének, hogy a mezőgazdaság érdekében ne csak tiszteletteljes véleményt kockáztasson a kormánytanácsban, hanem ép hivatkozással a mögötte álló közvéleményre követelésekkel álljon elő.

A földművelés ügyét reá teremt kezek gondozzák a kormányban. Nincs nap, amelyen az elismerés egy újabb palmarágával ne adózna a magyar gazdatársadalom szeretett miniszterének.

A elismerés eme spontán és gya-

kori megnyilatkozásában félreismerhetetlen a tettebuzditás s a nagyobb szabású működés reménye.

Mert miért tagadjuk, hogy a mezőgazdaság nyomasztó helyzetében csakis széleskörű akciótól várható javulás.

Ma kis eszközökkel küzdünk s csak a szembeüő hiányokat ötletszerűleg igyekszünk időlegesen pótolni és fedezni egy a kormányzat egész tevékenységét átható agrárpolitika követése helyett.

Ez azonban már a gazdatársadalom büne és mulasztása, amely még mindig nem elég erős arra, hogy a nagy eszköz politikáját juttassa uralomra, amely összetartás és szervezkedés hián még maig sem tudott a törvényhozásban is kellő súlyt és tiszteletet biztosítani a magyar gazdatársadalom követeléseinek.

Tökéletes szervezkedés a hatalom kulcsa és a befolyás biztosítója.

A szervezkedés az azonban, ami nálunk a legnehezebb s ha nincs egy külső lökés, nincs ami állandó izgalomban tartsa a közérdeklődést, a magyar gazdatársadalom könnyen megszokott létargijába süllyed.

Mint a halastóban nevelt nemes hal tömegnek szüksége van egy ragadozóra, amely egy kis élénkséget hozzon a tó lakosai közé s azok elzsirosodását megakadályozza, úgy a magyar gazdatársadalom is az állandó izgalmat szükségli.

S hála a gondviselésnek, a magyar gazdatársadalomnak van ilyen ragadozója. A nemzetközi merkantilizmus magyar

TERMÉNYEINK ÉRTÉKESÍTÉSÉT

bizzuk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉRE, Budapest,
V., Alkotmány-utca 31.

expozitúra a börze és a Lloyd-társaság képében.

E két testület működése elég tápot nyújt a gazdátársadalom érdeklődésének ébrentartására.

A gazdátársadalom akciója s az erre támaszkodó földmivelési miniszter működése megszülte a börzekörök reakcióját. Liberális reakció. Fából készült vashid. Pedig azzal állunk szemben. A börzei liberalizmus megsokalta azt a gondoságot, amelylyel a földmivelési miniszter s hallgatóságosan a magyar kormány a mezőgazdasági érdekeket környezi s az új kormányirányzatnak hivatalos közlönye a „P. L.” utján a leghatározottabb formában hadat üzen.

Mert ami Magyarországon a magyar mezőgazdasági érdekek istápolása céljából történik, az több, mint amennyit a merkantilizmus megbírhathatna sőt — eltűrhetne.

Keserű leszámolással fenyegeti meg a „P. L.” már nemcsak *Darányit*, de magát a kormányt és a szabadelvű pártot.

Hogy a „P. L.” tehetetlen dühében mily politikai demonstráció árnyékát veti előre e nyilatkozatával, az nem reánk tartozik, de szükséges reámutatnunk arra a működésre, mely a merkantilizmust eddigi leplezett ragadozói szerepéből a szakítás nyílt terére, a kormányzat által követett eddigi agrárpolitika elítélésére ragadta s a jogosult agrártörvényeknek hadat üzeni készítette.

Szabadjon előre bocsájtani, hogy a párisi kongresszusi pohárköszöntő egy balul választott alkalom volt a liberális merkantil-reakció zászlajának kitűzésére.

Ennek az ártatlan alkalomnak üstökénél fogva merkantil botránynya való előrángatása súlyos taktikai hiba volt s a laikus előtt is nyilvánvalóvá lett, hogy a merkantil tábor csak alkalmat keresett a kötözködésekre, a háboru nyílt megüzenésére.

A merkantil sérelmek sokkal zsebbevágóbbak, mint semhogy azok gyökerét egy udvariassági pohárköszöntő szelletes formáiban keressük.

Öntsünk csak tiszta bort a pohárba. De nem az *Engel*-ékéből. Ime az első sérelem. A borhamisítók kérlelhetlen üldözése. Még most is nem egy kamarai jelentés jajdul fel a hamisítás arany napjai elmúlt felett. Az Engelek egész raja sirja vissza a zsebelés e kényelmes módját, amelynek révén ment tönkre a magyar bor hirneve s pusztult el a nagy költséggel betelepített szőlő birtokosa.

Darányie az érdem, hogy a borpancsolás többé büntetlenül nem üzhető, az ő érdeme, hogy bűnös uton szerzett milliókra reásütött a szégyen bélyege.

Van-e gazda, van-e tisztességes ember, aki ezért reá követ vet?

Majd kitudódik, hogy az Alföld legtermékenyebb vidékeinek dolgos, szorgalmas népét egy titkos kéz sorvasztja. A széles lelkiismeretlenséggel s a nép tudatlanságának bűnös kizsákmányolá-

sával üzött gabonauzsora ezeket tett koldussá, hajléktalanná, majd földön futóvá.

Darányie az érdem, hogy a bajt felismerte, gyökeres kiirtásáról megfelelő kormányintézkedésekkel gondoskodott.

Van-e gazda, van-e tisztességes magyar ember, aki nem hálával emlékezne meg e tettéről?

A Felvidék magyar érzelmű ruthén népe a gazdasági tönk szélére jutott s mindnagyobb mérvet öltött az új hazát keresők száma.

Darányie az érdem, hogy e jóra való nép kiszípolozásának a ruthén-akció megindításával gátat vetett, hogy Magyarország e vidékére meglegedést, rendezett mezőgazdasági kulturális viszonyokat varázsolt, az övé az érdem, hogy ez akció mind szélesebb mederben halad.

Van-e magyar ember, akinek szíve ne igaz örömmel telne el ezen eredmény felett?

Ah! de vannak a kormánynak közös bűnei is.

Itt van az örlési engedély például. A magyar kormány engedett az osztrák kormány követelésének s az örlési engedély f. évi július 1-ével megszünt. Nyugodjék békeben. Azok az ártatlan hazudozások, amelylyel a magyar gazda és a kormány szívét megindítani igyekeznek az érdekeltek nagy csoportja, nem hoznak feltámadást.

Az idegen buza nem lesz többé vámentesen felhasználható a spekuláció céljaira, a magyar liszt hirnevet nem kockáztatja többé a „malter eljárás”, a fővárosi malmok börzejáték helyett — talán eredeti hivatásuk — az ipar üzésére kényszerítettek.

Van-e gazda, aki az örlési engedélyt visszasírja, amint azt a szárazra jutott börzeérdekeltség állítja?

A mind silányabban jövedelmező mezőgazdasági üzem fellendülésének ma egyetlen biztos eszköze a mezőgazdasági ipar üzése. A szeszkontingens törvény módosításánál a pénzügyminiszter szem elől téveszti a mezőgazdaság istápolásának szükségét amivel szemben oly vehemens lép fel az érdekelt gazdaközönség jogos követelése tudatában, hogy a kormány engedni kénytelen s új novellát alkot, mely a mezőgazdasági szeszfőzés; habár lassu, de állandó fejlődését és terjedését biztosítja.

Van-e gazda, aki a kormány engedékenységét elítélné?

De ime a merkantilizmus eddig kizsájtított otthonában a kereskedelmi miniszteriumban is ujjában idegen szellő fujdogál. Tisztességtelen verseny korlátozása, kereskedelmi törvény reformja, utazók megrendszabályozása, biztosítási törvény stb., ami már nem is fenyegetődés, mert a miniszter oly segítő társat vesz maga mellé, akinek a neve egy kész program, egy nyitott könyv, amiből azonban a merkantilizmus magára nézve semmi jót sem olvashat ki.

Van-e gazda, van-e tisztességes egyén, aki a tisztességtelen verseny kiküszöbölését s a gyengébb védelmet a kereskedelem szabadabb határain belül is né látná szívesen?

A gyengébb védelme! Igen, nunc venio ad fortissimum! Az új kormány nemcsak elvben, de tettekben is hive a szövetkezeti eszmének.

A széles e hazában örvendetesen megindult szövetkezeti mozgalom minden ága gyöngéd támogató karokra talál a kormányzatnál.

A gazdasági ujjaalakulás korszakát éljük. Meg kell értenünk az új kor szellemét, mely a tömeges együtt működésre int, vagy mint már annyiunknak csak vándorbot marad örökül.

A szövetkezés eszméje és hatása az, amely a haza rögének szeretetét visszavarázsolja a kétséges szívekbe, amely új erőt önt a lankadó karokba, amely új reménnyel tölti a jövőt.

A szövetkezés áldásai fogják megszüntetni a társadalmi bajokat, a növekedő általános jólét kicsavarja a vándorbotot a most pusztuló osztályok kezéből, hogy azokéba nyomja, akik a mai gazdasági és társadalmi bajok okai s akik alól a szövetkezés térfoglalásával kiklik a talaj.

Van-e magyar ember, aki a szeretett haza gazdasági felvirulását ne akarná s van-e ennek hathatósabb, biztosabb és modernebb eszköze, mint a szövetkezés?

És ha nincs oly gazda, nincs oly tisztességes egyén s nincs oly hazafi széles e hazában, aki a kormány felsorolt működési irányát ne helyeselné, vajjon hol veszi magának egy önző, szükkörű érdekcsoport azt a merészséget, hogy egy a tisztesség politikáját valló kormánynak, de magának a gazdaközönségnek is hadat üzenjen, azt megfenyegetse?

Vagy tán nem is a merészség, de a naivság számlájára irandó-e inkább e fellépés?

Oh! a naivság máza rég lekopott ez urakról, ők jól tudják mit cselekesznek. Sokkal rövidebb az idő, hogysem a hatalom birtoklásának édes érzését elfeledhették volna. De jól tudják azt is, hogy kitartás és merészség előbb vagy utóbb sikerre vezet.

A hadüzenő felet nem szabad tehát s nem lehet kicsinyelnünk. Egy gyöngye pillanat, egy lankadás és övék a győzelem.

Ez a ravasz számítás azonban nem fog az egyszer beválni. A magyar gazdaközvélemény, soha sem nyilatkozott meg oly egyöntetűen és oly impozánsan, mint a „P. L.” támadásai hatása alatt.

A ragadozó mozgásba hozta a tó halait. A hógörgeteg megindult s azt tisztító útjában a merkantilizmus fel-fuvalkodottsága meg nem akasztja s azzal legfeljebb a mesebeli béka sorsára jut.

R. Gy.

Hog

hog
nagy
tudju
birta
tessel
össze
emele
kében

lábra
egész
a szá
sok k
tési
enged
tölem
nével
gond
tem
körül
a mi
elköl
addig
az eg
nem i
vetitő

ezált
ezéjja

czelok
650 k
katon
ban
Ezt k
tők k
jó cs
és el
szény
O ki
lóker
hogy
remé
hogy
utób
sárg
tarta
Szár
mert
fizet
tehá
vesz
tudv
sáro
az e
40—
tech
sógó
járj
gyen
aláh
is s
velt
dolo
lőte
csak
füle
a 3
kor
kár
Mer
az
is y
áll
köt
azt
ha

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Hogyan lehetne lovainkat jobban értékesíteni?

Azon szomorú jelenség a gazdaság terén, hogy lótenyésztésünk jövedelmet nem hajt, nagy nehezen felnevelt csikóinkat eladni nem tudjuk, csak potom áron, arra az elhatározásra birta gazdáink jó részét, hogy a lótenyésztéssel felhagyjon. Pedig a legutóbbi időkig, összes földmivelési kormányaink a lótenyésztés emelése körül tettek legtöbbet s ennek érdekében hozták a legnagyobb áldozatokat.

Ujabbán — nagyon helyesen — kezd lábra kapni ama divatos áramlat, hogy az egész országban több érdeklődés mutatkozik a szarvasmarhatenyésztés iránt is. De azért a sok költséggel és áldozattal idáig vitt lótenyésztésünk hírnevét sem szabadna elhomályosolni engedni s visszaesésnek kitenni. Távol áll tőlem a vád, sőt elismeréssel adózom gazdáink nevében dr. Darányi ő nagyméltóságának gondos és körültekintő működéséért, nézetem szerint azonban egy hibát az eljárás körül nem halgathatok el. Az a sok százezer, a mit a lótenyésztés emelésére kormányunk elköt, csak félig-meddig vezet célhoz, mindaddig, a míg a katonaság összes lószükségletét az egész vonalon, tehát a kistenyésztektől is, nem közvetlenül, hanem kereskedők, tehát közvetítők útján fedezi!

Hogy mily óriási mértékben károsodik ezáltal a kisgazda és az állam egyaránt, czélja jelen cikkemnek kimutatni.

Tudjuk azt, hogy az állam, a katonai czélokra megfelelő lovakat 600, legtöbbször 650 koronán vásárolja meg, részben a saját katonai közegei útján, legnagyobb részt azonban kereskedő, szóval másod-harmad kézből. Ezt a szép árat lovakért csak a nagytenyésztők kapják meg, kistenyészteknél, — ha épen jó csikót sikerül is nevelniük — csak igen ritka és elvétett esetben vándorol ekkora pénz az erszényébe, mert a direkt vásárlóktól elesett! Ó ki van szolgáltva, ezáltal a kupeczek és lókereskedők jóindulatának, azt pedig tudjuk, hogy ez a jóindulat mit jelent! Elviszi szép reményekkel lovát a vásárra, tudja azt is, hogy lova mit ér, elkéri érte előbb a 600 K.-t, utóbb ha jól kinevetik érte, leszólják lovát a sárga földig, már 550 koronára sem meri tartani. Ez történik vele az első vásáron. Szárnyaszegett kedvvel viszi haza lovát, mert még az adó, a kamat, esetleg földbérlet fizetése nem nagyon szorítja, nincs kedve tehát a kínált 240—320—360 koronáért elvesztegetni, eleresztik a kereskedők is, jól tudja, hogy majd odaadja azt a második vásáron olcsóbban is, aminthogya oda is adja az előzőleg kínált 240—320—380 K. áránál 40—75 K.-nával alább is kereskedői „terminus technikus” szerint „büntetéssel”; ezt látva a sógor, a koma, a szomszéd, nehogy ő is így járjon, 2—3 hónap eittelével, kénytelen legyen 40—60 K.-val a kínált potom áránál alább oda adni, de meg talán a terminusok is szorítják, elveszti szép reményekkel felnevelt és kecsgetett csikóját! Így állván a dolog, hogy találjon kedvet a kisgazda a lótenyésztéshez? mikor a hasznót, a mit csak ő tehetne el jogosan, az ügyes és szemfüles kupecz zsebeli be előle akkor, a midőn a 320 koronás lóért rövid idő múlva 650 koronát kap az államtól! Hogy ezáltal mennyit károsodik a tenyésztő, azt könnyű kitalálni! Mert az az argumentum, hogy a kereskedőnek az az esetleg be nem vált ló fél év múlva is visszaadható, míg a tenyésztőnek nem, nem állhat meg akkor, a midőn ezt magára nézve kötelezőnek a tenyésztő is elvállalná. Pedig azt hiszem, hogy szívesen elvállalná akkor, ha ő tőle is 650 K.-ért vennék meg azt a

lovat, a mit így fele áron kénytelen eladni! mért hisz ez igen ritka esetben fordulhat elő. Én részemről mindenkor alá írnék ilyen okmányt és szívesen vállalnék abban magamra nézve kötelezettséget, ha évente eladásra kerülő csikóimért, természetesen csak, amelyek katonai czélokra megfelelők 600—650 K. átlagos árt elérhetnek. Mennyivel szívesebben karolnák fel gazdáink a lótenyésztést! míg így? nagyon sokan felhagytak avval, az értékesítés körüli nehézségek miatt.

Hogy is fizethetné ki magát a jelen körülmények között a lótenyésztés, a midőn csak elvéve kapunk egy 4 éves korrekt csikóért 400—500 K.-át, leginkább csak 400 K. körül variál az elért átlagos eredmény. Ha a tenyésztő 400 K. kap 4 éves csikójáért, akkor visszatérül egy napi tartásért nem egészen 28 f., ha 500 koronáért sikerült eladnia, akkor egy napi tartás díja 34 f.-rel van megfizetve. Számítom a csikó tartását első napos korától fogva mert a fűdőtétési költséget, esetleg meddön maradt vagy elvetélt kanczákat, azok bővebb takarmányozását e czímen, a használat csökkenését a vemhesség időszakában különösen az ellés körüli időben stb. nem vettem figyelembe. Megjegyzem, hogy itt a kistenyésztekről van szó, mert a nagyobb és hírneves uradalmak többet is kapnak egy csikóért 500 koronánál, de annak a tartása is költségesebb, amit egy kistenyészte, már csak viszonyainál fogva sem utánozhat, nem is számítva intelligenciájának hiányát.

Hogy az államnak milyen nagy kára van a lókereskedők által liferált lovakon, az is könnyen elképzelhető, ha a lókereskedők egyes csalárd fogásait ismerjük és figyelembe vesszük. Hogy többet ne említsék, csak a ló korát hozom fel például, itt is tág tér nyílik a kupeczkedésre és csalásra, amelytől a haszon fejében nem riadnak vissza, mert „hisz az állammal szemben ezt megengedhetik maguknak inkább, mint az egyesekkel szemben, az államnak van pénze, hadd fizessen”.

Tudniillik megveszi a kereskedő a jól fejlett, de még nem „vásárelérett” 3 éves csikókat a kistenyésztektől olcsó pénzért azon a czímen, hogy a csikótelepre vásárol; pedig dehogy oda veszi, hanem a saját bérelt legelőjére, „csikótelepre” viszi azokat, hogy ott egy kis „kikészítési eljárásnak” vessen alá. Ugyanis azt a két metszőfogát, amit csak 4 éves korában váltana ki a természet és lófogtat törvényei szerint, egy kis harapófogóval kivészi, az a fog az őszre kinő s a csikó egy évvel öregebbet vagyis 4 évest mutat. A kellő preperálás után tehát őszre a sorozó bizottság elé állítja a 40—50 vagy tán 100 db 3 éves csikót, 4 éves gyanánt eladja 650 k.-jával, vagyis igen busás nyereséggel károsítván meg az államot. Ez befogja nyereg alá, kisorolja, feosztja s használatba veszi, a tényleg 4¹/₂ éves korban azt a munkatéményt kívánja meg tőle, mint a mit az 5¹/₂ évestől csak ugyan meg is kívánhat. El lehet gondolni, hány birja ki a korának meg nem felelő követelményeket, nagy gyakorlatokat, hány rokkán meg idő előtt, hány megy mihamarabb tönkre s hányszor térül vissza a nemrég kifizetett 650 K. helyett csak 60—80 K.-nyi potom ár!?

Ha mindez nem így volna a hogy van, nem a kereskedők szolgáltatták a katonai lóállomány legnagyobb részét, hanem az állam, a helyett, hogy csökkenti a lóavatóbizottságok működését, még fokozná, fejlesztené azt, annyira szaporítaná a bizottságok számát, hogy azok az ország minden nagyobb lóvásárját felkeresni képesek volnának, sőt nem csak a vásárokon, hanem egyes fejlettebb lótenyésztő vidékeken, még vásáron kívül is hirdetnének elővezetést s azok a bizottságok, tudva azt, hogy csak nekik kell bevásárolniuk a szükségletet, nem úgy járnának el mint eddig, hogy 100-ból 3-mat vesznek meg, hanem a használható mind megvennék, ha nem is 650, hanem 500—600 k.-ával, busásan meg-

térülne az állam többletkiadása a bizottságok szaporítása czímén, kedvet kapna a kisgazda is, a szebb jobb anyag előállításán való törekvésehez, nyerne egyaránt mind a két fél s ezáltal közgazdaságilag is óriási előny háramlana az országra!

Vegye kezébe az országos gazdasági egyesület e fontos ügyet, hisz csak ő lehet hivatva arra, hogy gazdáink érdekeit e téren is támogassa, az ő szava messze e hat, tegye megfontolás és megvitás tárgyává, hogy az üdvös agrárius törekvésekben, melyeket napról-napra kifejti, nem ez lenne az utolsó fontosságú eredmény, ha a Nagyméltóságú miniszterium lótenyésztésünk emelésére gazdáink ezen régi óhaját megvalósítaná. Mert csakis így lehetne lótenyésztésünket jövedelmezővé tenni, csakis így lehetne a lovak értékesítése körül való nehézségeket egyszer s mindenkorra megszüntetni s csakis így térülne közvetve vissza az állam rengeteg pénzáldozata a lótenyésztés emelésére tenyészcsodörök vásárlásáért kiadott összeg, így lenne jóakarata is egész eredményű.

Pfeiffer István.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

Védekezés a körte és az alma varasbetegsége ellen.

A körte és az alma varasbetegsége ellen, mit a *Fusicladium pyrinum*, illetve a *Fusicladium dendriticum* nevű gomba okoz, két-féleképpen védekezhetünk, írja Bellair.* Az első mód abban áll, hogy a körte- és az almafák összes részeit bepermetezzük bordói lével, mi által megakadályozzuk, hogy a betegség okozó gombák a fákon fejlődhesse- nek, mert a bordói lé mérge a *Fusicladium* gombáknak. A második mód abban áll, hogy megakadályozzuk miként a gyümölcsre a környező levegőből víz csapódhassék le; víz nélkül a szobanforgó paraziták nem fejlődhetnek s így, ha megátoltuk, hogy a gyümölcsre víz csapódjék le, ezzel egyszersmind megmentettük a gyümölcsöt a betegségtől. Ezt elérhetjük akként, ha a körte vagy az alma gyümölcsét növekedésének egész ideje alatt zacskóban tartjuk.

Habár a bordói lé alkalmazásának vannak előnyei, a bordói lével való védekezés nem tekinthető radikális módszernek, mert mindig akadnak a betegségnek olyan csirái, a melyekhez nem jut el a bordói lé. Különösen akkor áll az az eset be, ha a bordói lével csak kora tavasszal védekezünk, a mi pedig sokan megtesznek, mert a gyümölcsre, melyet igen gyakran hámozatlanul szöktak elfogyasztani, nem szívesen permetezik rá a bordói lét.

A mi a gyümölcsnek zacskókban való védelmezését illeti, ennek az eljárásnak a sikere egyrészt biztos, másrészt e védekezés-mód olcsó és nem jár semmiféle káros következményekkel, feltéve, hogy azt ügyesen hajtjuk végre, kerülve minden olyan dolgot, ami a zacskókba zárt gyümölcsöt tenyésztésében, továbbfejlődésében hátráltatná.

Lille-ben, tanulmányi kertében végrehajtott kísérleteiből, *Saint-Léger* megállapította, hogy a bezacskózáshoz legjobb fehér vagy világosszínű papírzacskókat használni, melyeknek szagtalanoknak és oly tartósaknak kell lenniök, hogy egy évadon át az időjárás viszonyosságait kibírják.

Mihelyt a körte vagy az alma a diónagyságot elérte, behelyezendő a zacskóba, melynek széleit összeránczoljuk s vékony drót segítségével a gyümölcs nyeléhez erősítjük.

* Lásd a „Revue Horticole” f. é. 11. számában az „Enschement des fruits contre la tavelure” című cikket.

A meddig a gyümölcs benn van a zacskóban, addig a varasbetegség meg nem támadhatja, mert a *Fusicladium*-gombák szaporodó testecskéi a zacskóval védett gyümölcsön nem találnak elegendő nedvességet továbbfejlődésükre, holott a szabadon hagyott gyümölcsökön a gombák csirázásához szükséges viz, eső vagy harmat alakjában leverődik.

Benn is kell hagyni a körtét és az almát a zacskókban a meddig csak ez lehetséges. Ne is szedjük ki előbb azokat a zacskókból mint egy vagy legfeljebb két héttel a leszüretelés előtt. Ha a kiszabadítás ideje elérkezett, ha csak lehet, végezzük e munkát borus időben, nehogy a hirtelen átmenet megártson a gyümölcsnek. A kiszabadított gyümölcsök sápadtszínűek, azaz zöldessárgák, mint egyáltalában az olyan zöld növényi részek szoktak lenni, a melyek gyengített fényenél fejlődnek; ez a sápadt szín azonban, mely egyenletesen terül el a gyümölcs héján s a melyet nem szennyez be semmi folt, csak tetszetőssé teszi azt. Hát ha azután a levegőre jutott sárga gyümölcsre a nap pirját rálehel! Ekkor igazán tökéletes, épp oly jóízű, mint szép és étvágygerjesztő gyümölcsökben gyönyörködhetünk.

Különösen a *téli esperes*, a *Saint Germain*, a *Diel vajkörte*, továbbá a *Bergamotte Esperen* körtefaják valamint a *Calville*-almák azok, a melyeket mivel varasodásban a legtöbbet szenvednek, szükséges zacskók segítségével megvédelmezni. De azért újabb a bezacskózást kiírják az olyan fajtákra is, a melyeket a varasbetegség rendszerint nem szokott ugyan megtámadni, de a melyek színét akarják ezzel az eljárással megszépíteni. Így az *Olivier de Serres* körtefajta gyümölcse a zacskóban elveszti csunya fakó színét és szép élénk sárgaszínű, csábítóbb lesz.

Sokan attól tartanak, hogy a zacskókba dugott gyümölcsök kicsinyek maradnak.

Igen, kicsinyek maradnak akkor, ha valakinek az a szerencsétlen gondolata támad, hogy a gyümölcsök mellett leveleket, melyek a bezacskózást akadályozzák, leszedi vagy pedig bedugja a zacskóba a leveleket is.

Éppen a gyümölcsöt környező levelek azok, a melyek munkájától függ a gyümölcs növekedése, miért is a levelek elkerülhetlenül szükségesek a gyümölcs továbbfejlődésére s szükséges az is, hogy a levelek kitéve a napfénynek akadálytalanul működhessenek. Ezek a levelek azok, a melyek a napfény behatása alatt a nyers tápanyagokat feldolgozzák, cukrot és fehérnyét s egyéb a gyümölcs kifejlődésére szükséges anyagokat készítenek. Letépní vagy bezárni a leveleket tehát annyi, mint megakadályozni a szomszédságukban levő gyümölcsök normális kifejlődését. #

ALLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutyra Ferencz.

A magyar sertések kedvező értékesítésének megszorítása Ausztriában.

Sertésenyésztésünk, mely a sertésvesz uralgása következtében évek óta sokat szenvedett, újabb fejlődését gátló akadályokkal küzd, mivel hazai egészséges, késre érett sertéseink értékesítése elé mindinkább több nehézség gördül.

A vesz uralgása első éveiben a németországi határok teljes elzárása következtében az országot ért kárt kiegyenlítődként olyképen, hogy a sertésvesz tömegesen szedte áldozatait úgy, hogy levágásra alkalmas hizott sertésekben tulajdonképen hiány volt, ez okból a megmaradt és felhizalt állomány értékesítése éveken keresztül tartott áron történt.

Részben a németországi kivitel teljes hiánya, részben a sertésvesznek enyhébb lefolyása az oka, hogy hazai sertésállományunk számbelileg ismét megsaporodott és a megnövekedett kínálat a sertésáraknak lassu, de fokozatos esését vonta maga után.

Ezidőszent a belföldi fogyasztó piacok örvedetesen növekvő szükségletén felül sertéseink értékesítésénél még az ausztriai fogyasztó piacok állanak, — bizonyos feltételek mellett, rendelkezésre.

Ezek között legnagyobb jelentőséggel Bécs piacza bír, mivel ennek heti szükséglete magyar sertésekben átlagban 6000 drb, úgy hogy évenként 300,000 drb sertést ott értékesíthetünk.

Az Ausztriával kötött és 1899. év szeptember hó 23-án életbe léptetett állatforgalmi megegyezés szerint Ausztriába és ezzel a bécsi piacra Magyarország egész területéről sertések szabadon szállíthatók, feltéve, hogy a származási hely és közvetlen környéke ragadós állatbetegségtől mentes volt. A ragadós betegségtől fertőzött és az ezzel határos községek sertésállománya is értékesíthető volt Ausztriában azon feltétel mellett, hogy az elszállításához az osztrák cs. kir. kormánynak külön engedélye előzetesen kikérendő. Ezen szállítási engedélyek rövid idő alatt voltak elnyerhetők úgy, hogy a bécsi sertésvásárok magyarországi származású sertésfelhajtásának felerésze igen gyakran külön engedélyek alapján felszállított sertésekből állott.

Ezen körülmény a sertésvesznek nagy területi elterjedésén kívül abból magyarázható, hogy főleg azok a sertésvesz vidékek állanak zár alatt, a honnan a sertésforgalom Ausztria felé állandó.

Az állatforgalmi egyezménynek méltányos kezelése lehetővé tette, hogy a zár alatt álló sertésmennyiségek is, a sertésárak alakulására döntő befolyással bíró bécsi piacon a vásári forgalomban szabad adás-vétel tárgyát képezék.

Az osztrák cs. kir. belügyminiszternek egy folyó év augusztus hó 3-án kibocsátott rendelete ezen, hazai gazdaközönségre előnyös helyzetnek véget vet a magyarországi sertésforgalmat ismét lényeges korlátozásoknak veti alá.

A kérdéses rendelet szerint a fertőzött és forgalmi korlátozás alatt álló területek sertésállományának értékesítése a „Produktio-Gesellschaft der Wiener Fleischselcher“ vágóhidján a jövőben szintén külön kikérendő engedélyek alapján szabad.

A veszély megértésére, amely ezen látványlag kedvezményt magában foglaló rendelkezésből a magyar termelőközönségre háramlik, legyen szabad a többször említett újabb állategészségügyi egyezmény előtti időkben fennállott helyzetre visszapillantást vetni.

Az újabb egyezmény előtti időkben a ragadós sertésbetegségtől fertőzött községek sertései a szabad vásári forgalomból ki voltak zárva és ezek vesztmentes udvaraiban elhelyezett állomány értékesítésére a „Produktio-Gesellschaft“ és néhány nagyobb bécsi hentes vágóhidjai voltak kijelölve.

Ellenben a fertőzött községgel határos vesztmentes helyekről származó sertések a szabad vásárra voltak felhajthatók.

Ezek szerint kivételes intézkedés csakis a tényleg fertőzött területek állománya ellen volt érvényben*) és ezeknek értékesítése aránytalanul kedvezőtlenebb viszonyok között volt csak lehetséges.

Az ilyen szabad forgalomból kizárt álló-

*) Az egyezmény előtti időkben az osztrák hatóságok és pedig nemcsak a belügyminiszterium, hanem ettől és egymástól függetlenül az egyes helytartóságok is, többnyire egész vármegyékkel, tehát jórészt nem fertőzött területekkel szemben is érvényesítették forgalmi korlátozásokat. Bp.

mányok legnagyobb vevője a „Produktio Gesellschaft“ szövetkezet volt.

A szövetkezet kiváltságos helyzetét természetesen saját részvényesei anyagi érdekeinek előmozdítására használta fel és a szorult helyzetben volt termelő jogos érdekeivel mit sem törődött. A fertőzött területeken álló állományokért a bécsi vásári áraknál 4—6 koronával olcsóbb árakat ajánlott fel és e mellett az üzletek kötése jobbra írásos kötelevek vagy lelketlen közvetítők útján történt rendszerint olyformán, hogy a kikötött súlyra, minőségre vonatkozó megállapodásokat az eladó köllően be nem tarthatta, vagy erre nézve szakértelme nem is volt elegendő az árúját a szövetkezet bécsi vágóhidjára felszállítván: ott jóhiszeműségét felhasználván, az átvétel elé újabb nehézségeket gördítettek, amelyekből kényszerhelyzet tudatában csak a felajánlott, természetesen kedvezőtlenebb újabb ár-megállapodás elfogadása árán tudott szabadulni.

A sertéshizlalo gazdaközönség előtt jól ismert ezen napirenden volt visszaélések megállítására még az ugyanazon kiváltságokkal bírt néhány kisebb hentes sem bizonyult alkalmassá, mivel ezek szükséglete jelentéktelen volt és ezek a nagy tökével és kiterjedt üzleti összeköttetéssel bíró szövetkezettel eredményesen nem versenyezhettek.

A szövetkezet által élvezett koncesszió folyamodványa volt, hogy a magyarországi szabad területek részére rendelkezésre álló cseh- és morvaországi nagyobb fogyasztó piacokat a bécsi jegyzett áraknál mérsékeltebben megállapított hus- és zsirakkal árasztotta el, úgy, hogy a magyar élősertésekkel ezen piacokon eredményesen versenyezhetett, miáltal élősertés-kivitelünk a szabad területekről is lényegesen apadt.

Az újabb egyezmény életbe léptetésével a „Produktio Gesellschaft“ által addig élvezett kiváltságos helyzet is megszűnt.

Habár az új egyezmény szerint a fellépett sertésvesz következtében — a szomszédos községek forgalmának korlátozása miatt — nagyobb területek állománya rekesztetik ki a szabad forgalomból, a szövetkezet nem prosperálhatott, mivel az adott külön engedélyek mellett ezen sertések is a szabad vásári forgalomba jutottak, ahol az árakulás a szövetkezettől nem függő tényezők hatása alatt következik be.

A közlemény elején említett újabb osztrák belügyminiszteri rendelet a szövetkezetnek már előbb bírt kiváltságát visszaadja, amennyiben a szabad vásári forgalomba nem bocsátott magyarországi sertések értékesítését kizárólag a nevezett szövetkezetekre ruhazza át.

Amennyiben jelenleg 58 megyei és 7 városi törvényhatóság 1233 fertőzött és ezenfelül 1036 ezekkel határos, azaz összesen 2269 községe áll zár, illetőleg forgalmi korlátozás alatt, amelyek sertésállománya amennyiben ezeknek a bécsi vásári felhajtáshoz szükséges engedélyt nem sikerül kinyerni — a „Produktio-Gesellschaft“ vágóhidjára vannak utalva és ezzel birtokosainknak anyagi érdekei a szövetkezetnek kiszolgáltatva.

Az osztrák belügyminiszternek ezen érdekeinkre sérelmes rendelkezése az állatforgalmi megegyezés 9. pontjában foglaltak alapján történt, mely a másik állam kormányának jogot ad arra, hogy a fertőzött közigazgatási kerületekből a fogékony állatnemek bevitelét ideiglenesen megtilthatja, illetőleg korlátozhatja.

Addig is míg a lezárt területek, sertésállományának forgalmaztatásához szükséges külön engedélyek kérdése más módon végleges rendezést nem nyer, a gazdaközönségnek feladata, hogy anyagi érdekeit, a monopolumot élvező osztrák szövetkezetnek védtelenül ki ne szolgáltatassa.

E czélből legcélszerűbb volna, ha az állattulajdonosok csak a „Produktio-Gesellschaft” vágóhidjára történő szállításra érvényes engedélyt nem vennék igénybe, hanem a szabad bécsi sertésvásárból kizárt állományuk értékesítését a belföldi, jelesül a budapesti konzervvásáron végeznék.

Ha a bécsi sertésvásár és a bécsi vágóhídi szövethozat kinalattal nincsen tulhalmozva, a sertésárak alakulását nagyjában szabályozó bécsi piac tartott árakat fog jegyezni és így a gazdaközönség nem fogja kisebb árban értékesíteni árúját, ha a budapesti piacot tömegesebben keresi is fel annál kevésbé, mivel a szabadvásári forgalomban a sertésárak kevésbé a kínálat mint inkább a kereslet mérve szerint alakulnak és ez utóbbi a szalonna és zsír általános világpiaczi áraiól függ.

A javasolt intézkedéssel a termelő a kényszereladás hátrányait elkerülheti, a biztos károsodás elől magát megóvhatja és ezenfelül a budapesti sertésvásár forgalmát növelvén és a piac izmosodását előmozdítván, saját érdekeinek hathatósabb védelme mellett, egyuttal a közelmúltban sokat hangoztatott hazai iparpártolás eszméjének tesz kiváló szolgálatot, melynek segítségével ez utóbbi rövid idő alatt megvalósítható volna.

Mezey Béla.

Festetits György gróf szobra.

— Képpel. —

Hirt adtunk már arról, hogy a Festetits szobor-bizottság Strobl szoborművésznék adott megbízást a Festetits György gróf emlékének emelendő szobormű elkészítésére. A szobormű tervezete kicsiben már elkészült, azt a bizottságnak alkalma volt megismerlni és e vázlat tökéletesen megfelelővén a bizottság igényeinek, Stroblnak megadta a végleges megbízást, hogy az emlékművet a bemutatott tervezetnek megfelelően készítse el.

A szobor tervezetét sietünk olvasóinknak képen bemutatni. Ezt a tervezetet, melyet fényképünk örökít meg, Strobl vezetéke alatt, annak tehetséges tanítványa: Lukácsy Lajos készítette s ugyancsak ő reá vár a kivitel munkája is. Az egyszerű, de izléses emlékművet a Festetits gróf alakja uralja, a Festetits alakbaontésánál a művész az OMGE. nagy üléstermében felfüggesztett Barabás-féle festményhez alkalmazkodott, mely a Georgikon alapítójának egyik legtekélyesebb megörökítése. Egy hatásadászat nélkül, nemes egyszerűségben megalkotott magyar férfi alakja ez, aki látványos messzeható tervét szövi; korszakalkotó eszméjének különleges kifejezésre juttatására azonban nem törekedett a művész és maga a bizottság is úgy gondolkodott, hogy Festetits alakjának a mezőgazdasági természet látható jeleivel való közvetlen kapcsolatba hozása nem kivihető, mert a Festetits alkotásának hatása sokkal általánosabb értékű, semhogy valamely mezőgazdaságot jelképező eszköz kellően kifejezhetné életének nagybecsű momentumait. Így egészen alárendelt jelentőség jut azoknak a szobortest két oldalán elhelyezett alakoknak, amelyek a mezőgazdasági életet szimbolizálják; egyik oldalon kévítkötő, másikon kaszát kőjácsozó anygalkák. A modell hatása igen kedvező volt, úgy, hogy a szobor-

tól a legjobbakat várjuk. Egy év alatt teljesen elkészül.

Ez lesz az első mezőgazdasági szobormű Magyarországon; mely jelentőségre nézve nagyértékű leendő, habár méretei nem is lesznek különösen imponálóak.

—y.

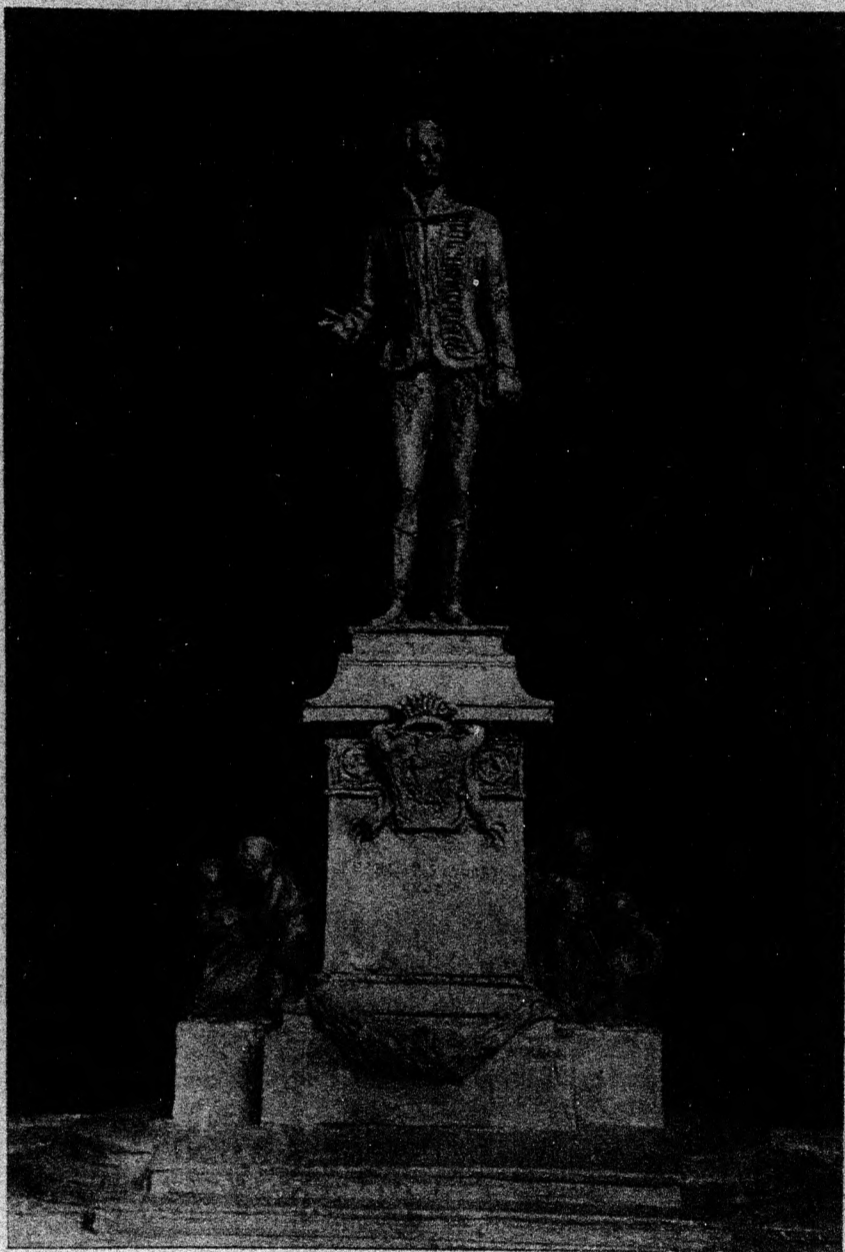
LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

361. kérdés. Jogositva vagyok-e a 3 évre előre eladott birkabőröket, melyek mindig július hóban lesznek átadva, az átadás előtt megnyirratni, szerződésben ez irányban semmi intézkedést nem tartalmaz?

Páty.

K. K.

A Festetits-szobor tervezete.

362. kérdés. Mennyi zöldesalamádét vagy zöldbükönnyt fogyaszt el egy pár közepnehéz igásökrök egy 24 órában 3-szor etetve, szántást végez, tehát munkában. Továbbá mennyi száraz bükönyszénát fogyaszt el ugyan a fentjelzett idő alatt a jelzett munkában.

Mennyi szárított szénát vagy bükönnyt fogyaszt el egy pár igásló munkában abrak mellett egy 24 órában.

Megjegyzem, hogy az ökrök úgy zöldtakarmányt mint száraztakarmányt ab libitum kapnak, a kezelésem alatt álló gazdaság leendő bérlőjének jószága, mely jószág már itt van a birtokon a szántást végezni, de ezen jószág által elfogyasztott takarmány a bérlőnek fel lesz számítva, tehát ezen kiszámításhoz van szükségem az adatokra.

Továbbá mily értékben lehet a zöldesalamádét vagy a zöldbükönny takarmányt métermázsánként számítani.

G. D.

363. kérdés. Évenként előfordul bárányaim között augusztus-szeptember hóban, a belekben összezsomósodott szőrféreg következtében nagymennyiségű elhullás, ezideig sok mindenféle orvoslást próbáltam, de a bajt meg nem szüntette, minek tulajdonítható ezen baj? és mivel lehetne eredményesen gyógyítani?

L. A.

364. kérdés. Becses lapjuk 59—60. száma szerint a tehenet ellés után meg kell fejni. Több orvostól hallottam már, hogy a borjunak épen az első, u. n. fecestejre nagy szüksége van. Kérek felvilágosítást.

Sch. D.

365. kérdés. Szeptember 15-én veszek át egy bérletet, az őszi vetési és szántási munkálatokhoz úgy lovaknak, mint szarvasmarháknak nem áll semminemű más takarmány rendelkezésére mint czukorrépaszelet és buzapolyva. Kérem, hogy ily gyenge takarmány elegendő-e az erős munkát végzendő igásjószágoknak, hogyan etessem a lovakkal és hogyan a szarvasmarhákkal, hány kgramm szükséges naponként és darabonként és végre hogyan kell a czukorrépaszeletet levermelni.

F. B.

366. kérdés. Mi az oka annak, hogy a dr. Horváth-féle laboratóriumból rendelt védőójtóanyaggal eszközölt ojtást kifogásolja a főállatorvos olyannyira, hogy a helybeli állatorvos ellen fegyelmi eljárást indít, mert ily anyagot használt; ami pedig az állattulajdonos határozott és egyenes kívánságára történt. Ez intézettől két ízben hoztattam ojtóanyagot juhra és szarvasmarhára (antrax ellenit); az anyaggal nagyon megvagyok elégedve. Megvan-e engedve a védőójtóanyag termelése az intézetnek és ha meg van (az intézet ezt állítja), miért gördítenek nehézséget használatára, mert olcsóbb (bár jó) anyaghoz jutna a gazda?

Tab.

L. Sz.

367. kérdés. 3200 kat. holdas erdőt irtás alá vévén, több éven át az irtók felesen birják a kiirtott területet. Miután jelen évben már mintegy 2000 mm. szalma áll rendelkezésre s ezen mennyiség minden évben fokozatosan növekedik s tekintettel arra, hogy ezen feles gazdálkodásból kifolyólag igás és haszonállatot nem tartok s így sem almozásra, sem takarmányozásra fel nem használhatom, tisztelettel fordulok gazdatársaimhoz, hogy ezen nagy mennyiségű szalmát hogyan lehetne értékesíteni?

Lehetne-e, illetve kifizetné-e magát ezen szalmát összesajtoltva valamely közeli városba vasuton beszállítani s ott értékesíteni? Vagy esetleg akadna-e vállalkozó, ki azt a helyszínen is átvinné?

H. H.

Felelet.

Előre eladott birkabőrök nyirási joga. (Felelet a 361. kérdésre.) Minthogy a szállítási kötelezettség csupán a bőrökre s nem egyszerűsmind a gyapjura vonatkozik, mely utóbbi külön értékesítés tárgyát szokta képezni és így nem tekinthető a bőr tartozékának: nézetünk szerint a dögbőröket jogában áll átadás előtt megnyirratni.

Dr. Sz.

Jármosókrök és lovakkal naponta etethető szálastakarmány mennyisége. (Felelet a 362. sz. kérdésre.) A jármosókrök 500 kg. élősulyra legfőbb 175 kg. szárazanyagot képes naponta fölvenni. Ha tehát heverő vagy munkát végző ökrökkel annyi zöldtakarmányt vagy szénát etetünk, amennyit megtudnak enni, akkor föltéve, hogy az evéshez elegendő idejük van, addig fognak enni, míg a takarmánnyal mintegy 175 kg. szárazanyagot vettek föl. Ez tudva csak a takarmány szárazanyag-tartalmát kell ismernünk, hogy kiszámíthassuk, mennyit képesek az állatok belőle naponként fogyasztani.

Miután úgy a csalamádé, valamint a zöld zabosbükknő és átlag mintegy 17% szárazanyagot tartalmaz, körülbelül 100 kg.-ot fogyasztanak belőlük az 500 kg. élősulyú biró ökrök naponta és pedig tekintet nélkül arra, hogy dolgozik-e vagy hever, mert az ökrök tápfelvéőképessége mindkét esetben egyenlő. Ugyanígy számíthatjuk ki a száraz zabosbükknőből maximálisan fogyasztható mennyiséget is azon esetben, ha az ökrök nem kap más takarmányt. Ugyanis a szárazbükknő átlag mintegy 84% szárazanyagot tartalmaz, ha tehát az 500 kg. élősulyú biró ökrök 20—21 kg.-ot fogyaszt belőle, akkor torkig van vele.

De a zöldtakarmányra vonatkozólag meg kell jegyeznünk, hogy mi csak átlagszámokat használhatunk, pedig ugyanazon zöldtakarmány szárazanyag-tartalma nagyon változik a növény fejlődési foka, a talaj nedvessége, az időjárás esős vagy száraz volta stb. szerint, úgy hogy pl. a csalamádé szárazanyag-tartalma 105—233 százalék között ingadozhat, minél fogva az 500 kg. élősulyra naponként fogyasztható mennyiség is 170—75 kg. között változhat.

Az ígáslovak naponkénti széna vagy zabosbükknőszükséglete 3—8 kg. között változhat, ha elegendő abrakot, szalmát is kapnak. Ígáslovakal különben 500 kg. élősulyra csak mintegy 12—13 kg. szárazanyagot etethetünk naponta, mert gyomruk kisebb mint az ökröké, ha tehát tudjuk, hogy mennyi szárazanyagot kapnak a lovak az abrakkal és szalmával, akkor könnyen kiszámíthatjuk azt is, hogy mennyi szénát kell nekik még adnunk, hogy jóllakjanak. Tegyük pl. föl, hogy egy 500 kg.-os ló nehéz munkaidőben 4 kg. zabot és 3 kg. szalmát vagy polyvát kap naponta, akkor még mintegy 7—8 kg. szénát is kíván, mert ezen anyagok együttesen 12—13 kg. szárazanyagot tartalmaznak.

A csalamádé és zöld zabosbükknő q-kinti értékét illetőleg megemlítjük, hogy látatlanban csak viszonylagosan állapíthatjuk meg azt, mert csalamádé és csalamádé valamint zabosbükknő és zabosbükknő között igen nagy különbség van s mert azoknak értéke vidékenként is változik. Kerekszámokban és átlag fölvehetjük, hogy 5 q. csalamádé vagy 4 q. zöld zabosbükknő körülbelül annyit ér mint 1 q. zabosbükknőszéna; ha tehát utóbbinak piaci ára van, vagy ha értékét meg tudjuk ítélni, akkor könnyen kiszámíthatjuk a másik kettőt is.

Cselkó.

Báránok őszkor való nagymennyiségű elhullásának okai. (Felelet a 363. sz. kérdésre.) A beteg állatok gyógykezelése iránt a férgek minőségének ismerete nélkül nem lehet tanácsot adni. Legjobb volna tehát, ha a férgek meghatározása iránt valamely állatorvost keresne meg, a ki azután a kezelésre vonatkozólag is ad majd utbaigazítást, amennyiben pedig közelben nem volna állatorvos, néhány férget az állatorvosi főiskola kórbonczatani intézetének küldhet be, a honnan megadják a kívánt választ.

Dr. H.

Ki kell-e fejni ellés után a tehenet? (Felelet a 364. sz. kérdésre.) Ahhoz semmi kétség nem fér, hogy a borjunak a főcstejre okvetlenül szüksége van. Még abban az esetben is tehát, ha a borju gumókór irtása szem-

pontjából nem lesz szoptatva, hanem itatva, egy-két napig legalább anyja tejtét kell szopnia. A szóban forgó közlemény sem irhatott másként e tárgyról. Van eset azonban, hogy a tehen oly sok tejet választ el, hogy a borju nem képes azt kiszopni, ilyenkor tehát ki kell fejni. Előfordul ez elég gyakran már a szülés előtt is 1—2 nappal, midőn a tőgy feszessé lesz kemény s nyomásra ellentállóvá válik, hasonló elváltozást mutathat szülés után is. Ha ilyenkor az ott feleslegessé való tejet ki nem fejtjük, a tőgy meglobosodik, óriási fájdalmat okozván a tehennek, a lobosodás következtében részben vagy egészben megkeményedik s ott ahol megkeményedett, elveszti tejelválasztó képességét.

Gondosan kell tehát ellenőrizni a tőgy tejelválasztó képességét s a mennyiben már a szülés előtt, vagy azután is tulsok tejet választana el, a felesleget mindenkor ki kell fejni.

—csy.

Répaszelet és buzapolyva lovak és jármosókröknek. (Felelet a 365. sz. kérdésre.) A répaszelet rossz lőtakarmány, mert nagy víztartalma miatt petyhíti a lónak izmait és izzadásra teszi hajlandóvá. Ezért legfőbb csak elvéve s főleg csak heverő lovakkal tanácsos némi répaszeletet etetni, de azoknak se adjunk naponként 10—20 kg.-nál többet. Ellenben jármosókrökkel bátran etethetünk naponként 20 kg. répaszeletet vagy esetleg még többet is, de a jármosókröknel is bizonyos mértéket kell vele tartani, mert a répaszelet az ökröt is puhítja s munkaképességét csökkenti. Miután továbbá a buzapolyva is tápszegény takarmány, önkényt következik, hogy kizárólag csak répaszelettel és buzapolyvával sem lovak, sem az ökrök nem lehet oly erőben tartani, hogy az őszi szántást és vetést kellően elvégezhessék s ezért azt ajánljuk, hogy vásároljon számukra szénát és valami abrakfélést is.

A répaszelet bevermelése szokásos módon, vagyis úgy történik, hogy a cukorgyárban okvetlenül kipréselt szeletet lehetőleg kifalazott árokszerű verembe jól betiporjuk s deszkákkal letakarva kövekkel megterheljük, vagy pedig úgy is, hogy beföldelés által zárjuk el a levegőt. De a bevermelt répaszelet nagyon sokat veszít tápértékéből, mi annál szembetűnőbb, minél vízesebben kerül a verembe s minél tovább marad benne. Többnyire megvagyunk elégedve, ha az elvermelt répaszeletben beálló tápanyagvesztéség nem haladja meg 33%-ot, de nem ritkán 50%-a is veszendőbe megy.

A friss és bevermelt szeletet lovak és ökrökkel úgy etetjük, hogy legalább $\frac{1}{10}$ annyi sulyú szalmaszeccskával vagy polyvával keverjük, miáltal részint jobb rágasra ösztönözzük az állatokat, részint pedig azt is érjük el, hogy a répaszelet lassabban megy az állatok belein végig, mert a szecska s polyva visszatartja azt.

Cselkó.

Lépfene elleni ojtóanyag beszerzése. (Felelet a 366. sz. kérdésre.) Lépfene elleni ojtóanyag szétküldéséhez ezidőszert csak a budapesti Laboratoire Pasteur-Chamberlandnak van hatósági engedélye s ez okból állatorvosok, egy most is érvényes miniszteri rendelet értelmében, csakis ezt az ojtóanyagot vehetik igénybe.

Dr. H.

IRODALOM.

Magyar Pomológia dr. Darányi Ignác megbízásából összeállította Molnár István cím alatt magyar és francia szöveggel egy füzet-csoport indult meg, mely tulajdonképeni ősmagyar eredetű gyümölcsfajtákat színes rajzokban és részletes leírással van hivatva ismertetni.

Az egész mű elkészítése több évre van tervezve, eddig az első 2 füzet jelent meg,

mely 6 eredeti magyar almafajtának és 6 eredeti magyar cseresznye- és meggyfajtának sikerült képét és szakszerű leírását hozza.

A munka nagy gonddal készült és minden- esetre hézagpótló lesz szakirodalmunkban. Az iniciatíva itt is figyelmét mindenre kiterjesztő földmívelési miniszterünk, a megvalósítás pedig agilis (országos), gyümölcsészeti (miniszteri biztosunk) főfelügyelőnk érdeme. Az eddig megjelent 2 füzetben ismertett gyümölcs-fajták leírását *Angyal Dezső*, a budapesti m. kir. kertészeti tanintézet igazgatója; a képeket természet után Zsigány Zoltánné urhölgy festette. A mű megjelenése a párisi világkiállítással hozható kapcsolatba, hol gyümölcsstermelésünk ismertetésével mindenesetre jó szolgálatokat tehet s csak azt kell sajnálnunk, hogy megjelenése már előbb nem indult meg s hogy a kiállítás idejére nem készült el teljesen.

A munkát minden gazdának és kertésznek melegen ajánlhatjuk, ki hazai gyümölcs-fajtáinkkal tisztába akar jönni; a munka különösen a szakiskolák előadásainál fog jó szolgálatokat tenni.

d. P. B.

A poseni mezőgazdasági kiállítás.

(Első mezőgazdasági szaktudósítói jelentés.)

Báró *Malcomes* Jeromos Németországba kiküldött mezőgazdasági attasénk kimerítő jelentésben számol be a Posenben június hó folyamán megtartott mezőgazdasági kiállítás tanúságairól. A jelentés nem pusztán a kiállítás eredményeinek ismertetésére szorítkozik, hanem ezen eredményeket létrehozó társadalmi munkásságra is rámutat s ez az oknyomozó ismertetés a jelentésnek általánosabb érdeket kölcsönöz. Miért teljes terjedelemben közöljük azt, már csak azért is, mert ez az első terjedelmesebb jelentés a kiküldött mezőgazdasági attasék részéről, amely eddig tudomásunkra jutott. Ez a jelentés bizonyosságul szolgál annak, hogy *Malcomes* báró helyes érzékkel látott hozzá a hivatási terének tanulmányozásához és hogy az új attaséi intézmény a magyar földmívelési kormány látkörének kiszélesítéséhez, az idegenben ellesett jó példák átültetéséhez jelentékenyen közeledhet. A jelentés teljes terjedelmében a következő:

Az 1885. évben alakult, Ő Felsége a német császár legmagasabb védnöksége és ezidőszert Frigyes Henrik porosz királyi herceg elnökelete alatt működő „Deutsche Landwirtschafts Gesellschaft” kitűzött feladatához híven, mely kizárólag a mezőgazdasági technika fejlesztésére és emelésére irányul, ez évben Posenben jun. hó 7—12-ig terjedő időben tartotta meg a vándorgyűlést egybekötött 14-ik évi mezőgazdasági kiállítását. A kiállítás megnyitására az elnök képviselőjében Joachim Albrecht porosz királyi herceg, a kormány részéről pedig dr. Miquel pénzügy-miniszter, az államminiszterium alelnöke és Hammerstein Laxten báró földmívelésügyi miniszter jelentek meg. Az államminiszterium alelnöke dr. Miquel ur felszólalásában elismerte az egyesület által elért nagy sikereket és a birodalom mezőgazdaságának tett felülmúlhatlan szolgálatát s hogy működése a jelenlegi nehéz időkben is kizárólag az önszegélyen alapul és hogy sohasem vesz igénybe idegen segílyt.

Az eredmények mutatják az erőt és munkakedvet, mely a német gazdáknak rejlik s ezen körülmények keltik az államkormányban azt a jóindulatot, amelylyel a gazdasági egyesülettel szemben viselkedik. De az önszegély sem tehet mindent, ott hol a saját erő nem elég, az államnak kell közbelépni, miért is a kormány elhatározta, hogy a német mezőgazdaságot ezentúl erősebb ottalomban fogja részeseíteni.

A kiállítás, melyet az egyesület nem mint látványosságot és nem szórakoztatás kedvéért rendez, hanem mely a mezőgazdasági ismeret és képesség fejlesztését és terjesztését célozza, ezuttal is valósággal nagyszabású volt s a birodalom aránylag még legkevésbé kultivált keleti részében semmi-vel sem maradt hátra a nyugati részekben korábban megtartott hasonló év: kiállítások mögött, sőt a mezőgazdasági gép- és eszköz-csoport oly gazdag volt, hogy majdnem kétszerével felülmulta az eddigi kiállítások e csoportjait. Elrendezés és beosztás tekintetében a már megszokott irányelvek voltak ezuttal is alkalmazva. A kiállítás 3 főcsoportra oszlott: u. m. 1. állatok, 2. mezőgazdasági termények és segédeszközök, 3. gépek.

Dijakban kiosztott és pedig pénzdíjakban 110.000 s ezenfelül 40 értékes tiszteletdíjat és 460 ezüst és bronz kiállítási érmet. A díjak odaítélését mintegy 200 bíráló végezte; míg a kiállítás rendezését és igazgatását 300-at meghaladó egyesületi tag és alkalmazott látta el.

Az állatok főcsoportjában: különösen kiemelendő a lókiállítás, mely 475 db leginkább melegvérű, könnyebb fajtájú igen jó anyagból állott, melyen a keleti részekben elhelyezett állami lótenyésztő-intézetek előnyös befolyása meglátszott s mely anyag tulnyomó részben mint luxus-ló igen magas árban (1600—2400 m.) talál értékesítésre, míg az ott gyorsfurozásra és egyéb hasonló célokra szükségelt lovak részben Csehországból, részben Oroszországból igen olcsó (600—800 m.) áron és különösen utóbbiak igen jó minőségben importáltak.

A nagyszámú szarvasmarhák tulnyomóan hollandi, keletfriz és jevelandi fajták által voltak képviselve, de volt nagyobb számban az igen szép szilézai piros fajtából is; összesen 801 db.

Az igen érdekes és értékes anyagból állott juhkiállítás 826 drabbal volt képviselve közöttük tekintélyes számban finom, posztógyapjas, míg tulnyomó részben a fésűs közep-fajta valamint a nagy fajta is remek példányokban volt látható; s ezek mellett nagyszámban merinó juhok és különböző angol fajták; fejős juhokból csak egy kis kollekczió volt kiállítva.

A 369 egyedből álló sertéskiállításon jobbadán az úgynevezett fehér fajta került bemutatásra s ezek mellett vagy 50 db igen szép nemesített tájféjtabeli.

A 127 törzset felölő baromfiállítás nem mutatott különösen felemlíteni valót; nagyrészen a köztenyésztés szempontjából kevésbé érdekes luxus-baromfiából állott. Igen érdekes volt azonban a vadszárnyasok csoportja számtalan fázánféllel. Ugyazintén igen gazdag és tanulságos képet nyújtott a vidék fejlett haltenyésztéséről a haltenyésztési csoport.

A mezőgazdasági gépek és eszközök főcsoportja alig áttekinthető terjedelmű változatosága volt. Összesen 5071 gép és eszköz volt 230 kiállító által bemutatva s képviselve volt itt minden a gőzekétől és teljes szeszgyári berendezéstől kezdve végig a kőszőrűkig és egyszerű lefűző kanálig; s miután egy-egy géptől, vagy eszköztől csak egy példányt lehet kiállítani, úgy elképzelhető azon változatosság és sokféleség, mely e csoportban nyilvánult. Hogy a gépkiallítás ilyen felette gazdag és eddig még el nem ért terjedelmű pártolásban részesült, az abban leli magyarázatát, hogy e keleti részekben aránylag még legkevésbé vannak e gépek és modernebb eszközök a mezőgazdasági üzemből alkalmazva s így a gyárosok jó és biztos piac reményében szívesen mutatták be gyártmányaikat s hogy a gépipar milyen arányú fejlődést ért el, elegendő lesz meg említenem, hogy a földmunkáló gépekből és eszközökből 678, arató- és kaszáló-gépekből 298, tejgazdasági

gépekből 976 féleség volt képviselve. Az újdonságok leginkább répakiemelő, burgonyavető és kiemelő gépekből, valamint egyéb sorvető- és műtrágyázó gépekből állottak.

A gazdasági termények és segédeszközök csoportja igen gazdag burgonya-, sörárpa- és komlógyűjteményeket tartalmazott s ezeken kívül a poseni mezőgazdasági kamara valamint a gazdasági tanintézetek és kísérleti telepek felette tanulságos kiállítások útján mutatták be működéseiket. E csoport 1300 kiállítási tételt számlált.

E csoport keretében néhány általános érdekű és fontosságú kiállítás talált helyet, a miknek részletesebb ismertetését különösen szűkegesnek tartom.

Lentermelési kísérletek bemutatott eredményei. A len árnak utóbbi időben beállott rendkívüli emelkedése s német gazdák figyelmét ismét s már hosszabb idő óta mindinkább elhanyagolt növénytermesztési ágazatra terelte s annak felismerésére jutottak, (épen mint Magyarországon) hogy országuk lentermelésének jövője a jobb minőség előállításától függ, hogy ekként a külföldről s eddig leginkább Oroszországból behozott árakkal versenyehessenek. Ennek elérésére a gazdasági egyesület az 1898. és 1899. években kiterjedt kísérleteket végzett és pedig ezuttal különösen az elvetendő vetőmag mennyiségének megállapítására nézve.

A különböző vidékeken kismért kísérleti földeken négyféle vetőmagmennyiség alkalmaztatott és pedig hektáronként 240—210, 180 és 150 kg. s a kísérletek meglepő eredményekre vezettek, amelyek azt bizonyítják, hogy a legjobb és leghosszabb s egyszerűsített legjobb rostot a legtrikább vetés szolgáltatja, tehát a legtrikább vetés adta a legjobb eredményt és pedig nemcsak átlagban, hanem majdnem minden kísérleti téren. A terméshozam hosszú sorban hektáronként 50—120 kg-ig terjedő különbséget mutatott a legsűrűbb és legtrikább vetés között, az utóbbinak előnyére s ennél fogva hektáronként 150 kg. vetőmagmennyiség bizonyult legalkalmasabbnak. Minthogy azonban az 1898—1899-ik évi kísérleti eredmények nem fedik egymást teljesen, a kísérleteket folytatják. Hogy mennyiben van befolyása az eredményre a hűvösebb és nedvesebb klímának, ezt kipróbálni hazai viszonyaink között is érdemesnek vélém.

A szesz ipari felhasználása. A kiállítás egyik legérdekesebb részét a szesznek ipari célokra való felhasználását bemutató csoportja képezte s hogy ezen ügynek milyen fontosságú tulajdonítottak, legjobban igazolja az, hogy a császár Ő Felseje által adományozott tiszteletdíjat e csoportnak juttatta s hogy ezen csoport kiállítását az államminiszterium dr. Miquel ur már a kiállítás megnyitása előtt külön beható megtekintésre érdekesítette. A mezőgazdaság e legfontosabb és legértékesebb iparának a szeszfőzésnek s így közvetlenül a mezőgazdaságnak igen nagy érdeke, hogy terményeit minél nagyobb mennyiségben ezen iparág útján feldolgozva értékesíthesse s annak értékes hulladékát a maga céljaira megtarthassa. A mezőgazdaság mindinkább belterjessebbé való válása mellett azonban az emberi élvezet s egyéb korlátolt fogyasztási módok nem képesek oly mennyiségeket abszorbálni, melyek a mezőgazdaság e tekintetben termelő képességét megfelelő mérvben kielégíteni tudnák; e körülményeknél fogva oly vidékekre nézve, melyeknek mezőgazdasága a szesziparra van utalva (s ilyen a burgonyát termelő Észak-Németország épen úgy, mint Magyarország felvidéke és homokterületei) elsőrendű fontossággal bíró kérdés a szesznek ipari célokra minél nagyobb mennyiségekben való felhasználása.

Valóban bámulatra méltó azon páratlan fejlődés, amelyet a szesz ipari felhasználása Németországban felmutat. Itt 1887—88-ban 38 millió liter szesz használtatott fel ipari

célra, 1899—1900-ban már 100 millió liter, mi mellett különösen kiemelendő még, hogy a közönséges uton denaturált szesz fogyasztása 14 millió lit.-ról 1899—1900-ban 60 millió lit.-ra emelkedett.

Ezen nagy eredmény létrehozásában nagy része van a „Verein der Spiritusfabrikanten in Deutschland“ nevű egyesület fáradozásainak is, de a legfőbb érdem a kormányok és törvényhozások rendszeres és céltudatos működésének tudható be, amelyek mindenképen könnyítették a szesztermelés folytonos emelkedésével szemben annak technikai felhasználását.

A múlt évben alapított „Centrale für Spiritusverwertung“, amely a német szeszfeldők legnagyobb részét egyesíti terményeik értékesítésére, főfeladatának tekinti a szesz ipari felhasználását minden irányban elősegíteni. Ezen egyet közbenjárására rendezett ez idén Posenben a szesz technikai felhasználásának rendszeres kiállítása a nagy gazdasági kiállítás keretében, amely kitűnő képet ad ezen ipari felhasználás módjairól és az arra szolgáló legújabb eszközökről, amelyek útján a szesz világításra, hőforrásra és erőtermelésre használtatik.

Ezen eszközök kiállításában egész Németország képviselve van a legkülönbözőbb és igen célirányos tárgyakkal. Különösen megemlíteném velem a „Bochumer Verein“ által kiállított szeszlokomobilt, amely keskenyvágányu magánvasútnakál a hol nagyobb teherszállítások fordulnak elő, igen alkalmasan használható. A kiállítás vendéglői és kertészeti része szesz izzó-lámpákkal volt világítva ez első praktikus bizonyossága annak, hogy a szeszvilágítás nagyban (itt körülbelül 300 lámpa volt esténként meggyújtva) és szabadban is sikerrel használható.

Ezen kiállítási csoportban nyilvánuló törekvés reményt nyújt arra, hogy a szeszipar felhasználása útján annak termelése a mai kereten túl tetemesen fokozható leendő mezőgazdaság nagy előnyére.

A fentemlített „Centrale für Spiritusverwertung“ mint értesülünk, Berlinben egy állandó kiállítást fog létesíteni, amely egyszerűsített szeszhasználati tárgyak eladását is közvetíteni fogja. E célra ezen egyet igazgatósága évenkénti 50.000 m.-nyi összeget szavazott meg, ugyazintén magas pályadíjat írt ki újabb szeszhasználati tárgyak találmányára.

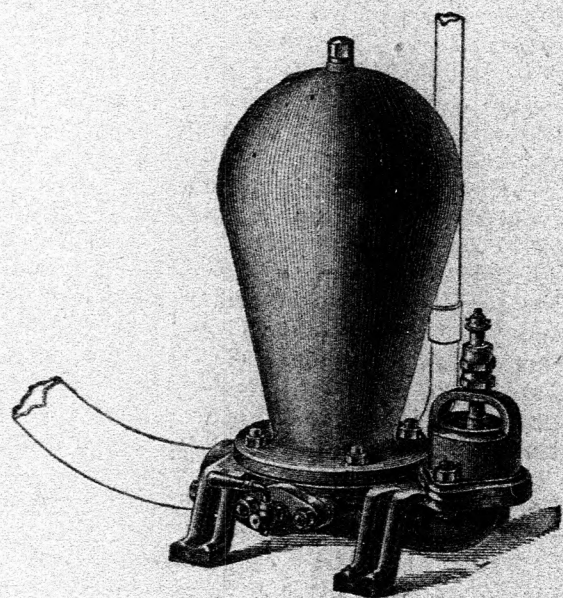
A vér-melassze (Blutmelasse) erőtakar-mány Németország több nagyobb városának vágóhidjain előkerülő marhavér egy idő óta állati erőtakarmanynya dolgoztatik fel, akként, hogy a marhavér cukor-melasszéval vegyítve valamely abraktakarmanyn (redenes korpa) által felszivatik s azután 102 C.^o-ra való felhevítés útján sterilizáltatik és száraz porrá, vagy pogácsává alakítottatik. A kiállításon e takarmanyn értékére és összetételére nézve tett kísérletek eredményeiről bemutatott adatok szerint a zab- és a vér-melassze közötti különbséget a következő számok mutatják az utóbbinak javára: ez emészthető tápértékegység zabnál 84,2, a vér-melasszenél 120,5, mely számadatok szerint a forgalmi árt zabnál 7,30 Mrk. a vér-melasszenél 6 Mrk.-val véve alapul a zab tápértékegysége csak 8,7 Pf.-be, míg ellenben a vér-melassze tápértékegysége 5 Pf.-be kerül. E mellett a kérdéses erőtakarmanyn, felette könnyű emészthetőségénél fogva semmiféle emésztesi zavarokat nem idéz elő, az étvágyat emeli s lovak és más állatok állítólag nagyon mohón eszik.

Nem mellőzhetem végül a kiállítás még egy igen czélszerű és gyakorlati intézményének: az építkezési osztálynak megemlítését. A gazdasági egyesület egy építési irodát tart fenn, mely a kiállítások alkalmával mindenkor a kiállítás területén működik s az érdeklődőknek építkezési ügyekben szóbeli felvilágosításokat nyújt.

Ezen iroda megállapított jegyzék szerint igen jutányosan elvállal tervek és költségvetések elkészítését, felülvizsgálatát stb. és mindennemű gazdasági építkezések ügyében szaktanácsot szolgát.

Hydraulikus kos.

A hydraulikus kos oly gép, (lásd. 92. ábrát), mely viznek önműködő magasra emeléséhez mindenütt ott alkalmazható, ahol a folyó-, vagy forrásvíznek egész kis esése van, vagy ez alkalmas berendezéssel könnyen előállítható. Ezen apparátus, melyet a víz eséséből nyert hajtóerő hoz mozgásba, a kosba belépő víz mennyiségének bizonyos hányadát tetszés szerinti távolságokra öntevékenyen juttatja megfelelő magas pontokra. Innen származik a

92. ábra. A hydraulikus kos.

hydraulikus kosok sokirányú alkalmazhatósága a viznek tova és magasabba való juttatásához, mely célokra ez a legegyszerűbb és legolcsóbb gépek bizonyult.

A gép működése a következő. (Lásd 93. ábrát.)

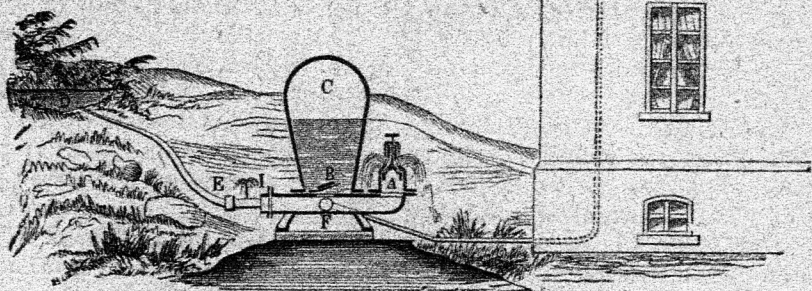
A *D* viztartóban levő vizet, mely valamely tóból, vagy forrásból ered, az *E* hajtócsatorna viszi a koshoz. *A* a záró-, vagy lökőszelep, *B* a nyomószelep, *C* a légüst (szélüst) és *G* az emelőcső, amely *F*-nél egyenesen összekötve a légüsttel, arra való, hogy a vizet a *H* tartányba vigye. A zárószelep felülről lefelé nyílik és azonnal zárul, mihelyt fölfelé nyomatik. Ha már most a víz a hajtócsövön keresztül a kosba lép, mindenekelőtt a zárószelepet fogja lezárni. Erre felnyitja a nyomószelepet a *B*-t, belép a légüstbe, amennyiben az ebben foglalt levegőt összenyomja és onnan az emelőcsőbe jut, amelyben egyelőre a hajtó viztartány vizük-renek magasságáig felemelkedik. Ha már most a záróventil *A* egy felülről jövő nyomás által kinyitattik, akkor a víz a hajtócsövön és a koston át kifolyik. Az ezáltal a hajtócsőben és a készülékben mozgásba jött víz hirtelen elzárja a zárószelepet *A*-t, amennyiben utóbbi a víznyomás által felemeltetik. A hajtócsőben levő összes vízmennyiség azonban tehetetlenségénél fogva nem tud ép oly gyorsan nyugalomba jutni, de miután annak más út nem áll rendelkezésére, kénytelen a nyomószelepet *B*-t felnyitni és részben a légüstbe lépni, míg a megmozdult vízmennyiség nyugalomba jön és a nyomószelepet *B*-t ismét elzárja. Azonban a légüstben foglalt levegő most már az emelőcső vízszlopjának nyomása alatt áll; a hajtócsőből belépett víz ezt a levegőt még jobban összenyomja és tovább emeli a vízoszlopot az emelőcsőben, amennyiben a vizet a légüstből az emelőcsőbe hajtja. A zárószelep megnyílásának ismétlés folytán tehát

a víz a leirt módon mindig fog emelkedni az emelőcsőben, míg végre teljesen be nem töltötte az emelőcsövet és most már belefolyik a *H* tartányba.

Említettük, hogy az *A* zárószelep a víznyomás által magától zárul; de hogy a kos folyton működhessen, a zárószelep nyitásának is önmagától kell történnie. A zárószelep ezen önműködő nyitása tényleg végre megy, mihelyt a víz az emelőcsőben elérte a kellő magasságot. Ez onnan magyarázható, hogy a zárószelep zárulása után a víz a kinyitott *B* nyomószelepen át a légüstbe áramlik és miután lassanként nyugalomba jött, oly pillanat következik be, melyben a nyomószelep még nyitva van és ennek következtében a hajtócsőben a viznek egy pillanatnyi visszafordulása áll be. Ezen visszaforduló mozgás következtében a zárószelep felszabadul a nyomástól és saját súlyánál, illetve a külső levegő nyomása következtében kinyílik. Mihelyt ezen pillanat bekövetkezett, mit a zárószelepek kézzel való többszöri lenyomásával lehet elérni, ezentul a kos teljesen önállóan fog működni. Ha a kos működését meg akarjuk szüntetni, elégséges, ha a zárószelepet egy pár pillanatig fogva tartjuk, ellenben mihelyt a zárószelepet párszor lenyomjuk, a kos azonnal ismét megkezdí önálló működését.

A 94. ábrából látható, mily módon lehet ezen hasznos gépet praktikusán alkalmazni.

A hydraulikus kos munkabírása a vizes és azon magasság szerint igazodik, melyre a víz felemelendő. Fölötte kedvező körülmények közt a hasznómunka 80 százalékot tesz ki; ha azonban a vizesés a magassághoz képest csekély, a hasznómunka tetemesen csökkent. Miután a hasznómunka minden egyes esetben teljesen a hajtóvíz mennyiségétől, a vizesés és a lejtés magasságától, a csővezeték hosszától és a kos nagyságától függ, közelebbi adatokat csakis az előbb tudomásul hozott helyi viszonyok alapján lehet szolgáltatni. Mindenféle ezirányú felvilágosítással szívesen szolgál *W. Garvens* szivattyú- és gépgyárának bécsi fiókja Wien, I. Schwarzenberg-strasse 6, mely évek hosszú során át mint speciálitást gyártja e hydraulikus kosokat és ebben a szakmában joggal a kontinens legnagyobb gyárának tekinthető.

93. ábra. A hydraulikus kos berendezése.

Országos sörárpavásár Miskolcson.

Augusztus hó 28-án tartott meg Miskolcson az országos sörárpavásár, melyet az „OMGE”, mint a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségé”-nek központja a „Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület”-tel, és a miskolci kereskedelmi és iparkamarával és a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté”-vel karöltve rendezett.

Az országos sörárpavásárok létesítésének tudvalevőleg a czélja az volt, hogy alkalom nyujtassék a külföldi vevőknek szükségletüket közvetlenül a termelőktől beszerezni, ami tagadhatatlanul mindkét félnek előnyére válnék. Ismeretes, hogy kivitelnk sörárpában a külföldre különösen Németországba igen jelentékeny, de köztudomású az is, hogy ez a nagymérvű export csaknem egészben a közvetítő kereskedelem útján bonyolítottatik le.

Teljesen indokolt tehát az a törekvés, hogy módot nyujtsunk a külföldnek szükségletét közvetlenül a termelőktől beszerezni, micszélből a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségé” már több év óta tett kísérleteket ily vásárok rendezésével az ország előtt sörárpatermelő vidékeinek gőcpontjaiban.

Pár évvel ezelőtt Pozsonyban rendezett ily sörárpavásár, de ez a hozzáfűzött várakozásoknak nem felelt meg, mert a helyi kereskedelem mindent elkövetett, hogy annak sikerét meghiúsítsa.

Azóta csupán Miskolcson rendeztetik évenként egy ily országos sörárpavásár, amely habár még mindig a kezdet nehézségeivel küzd, mindazonáltal évről-évre javuló eredménnyel folyik le. A vásár rendezőségét mindent elkövet, hogy a külföld érdeklődését ezen intézmény iránt felkeltse és nem eredménytelenül. E vásáron nemcsak a hazai kereskedők jelennek meg tekintélyes számban, de a külföldről is mindtöbben kezdik azt felkeresni. Sajnos ez idén a sörárpatermes országszerte kedvezőtlen volt mennyiségileg is, de főleg minőségileg, mert az aratás idején bekövetke-

zett nagymérvű esőzés és az azt fölváltó rekkenő hőség sörárpánkat minőségileg tönkretette. A vásárra fölhozott sörárpakon a kedvezőtlen időjárás kihatása nagyon is észrevehető volt s elsőrendű sörárpát alig láttunk.

A fölhozatal mennyiségileg eléggé kielégítő volt, amennyiben 500 vaggont meghaladó árpa jelentetett be Borsod, Zemplén, Bars, Abauj, és Szerém megyékből, amelynek több mint a fele adatott el 12—16 korona 70 fillér között váltakozó áron.

A vásárt *Szathmáry Károlyi Pál* a „Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület” alelnöke nyitotta meg. A vásáron a földművelésügyi miniszter képviselőjében *Ottlik Iván* osztálytanácsos és *Rodiczky Jenő* jelent meg, az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” képviselőjében: *Jeszenszky Pál* titkár, a „Nyitra vármegyei Gazdasági Egyesüle” részéről: *Meskó Pál*, a „Heves vármegyei Gazdasági Egyesület” részéről *Graefl Jenő* alelnök és *Baranyay István* titkár, a „Kereskedelmi és

Iparkamara* részéről: *Radányi István* elnök, *Szentpáli J. nő* és *Sugár Ignác* titkárok voltak jelen és képviselve voltak: Pozsony-, Heves-, Gömör-, Zemplén-, és Nógrád vármegyei gazdasági egyesületek is.

A vásár eredménye, tekintve a gyenge sörárpatermést, a várakozásokat talán nem elégitette ki teljesen, de remélhető, hogy néhány év alatt a miskolci sörárpavásár is oly nagyjelentőségű intézménnyé fog kifejlődni, mint az ugyanott rendezni szokott gyapjuaukeziók. Külön is kiemelni tartjuk szükségességnek a miskolci ipar és kereskedelmi kamara buzgósságát, melyet a sörárpavásár sikerének biztosítása érdekében kifejt, aminek jórészen köszönhető, hogy a kereskedők érdeklődése ezen intézmény iránt felkelteket s ébren tartatik.

J. P.

naponként d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Hétfői és az ünnepeket követő napokon a múzeum árva van.

A múzeum látogatása ingyenes.

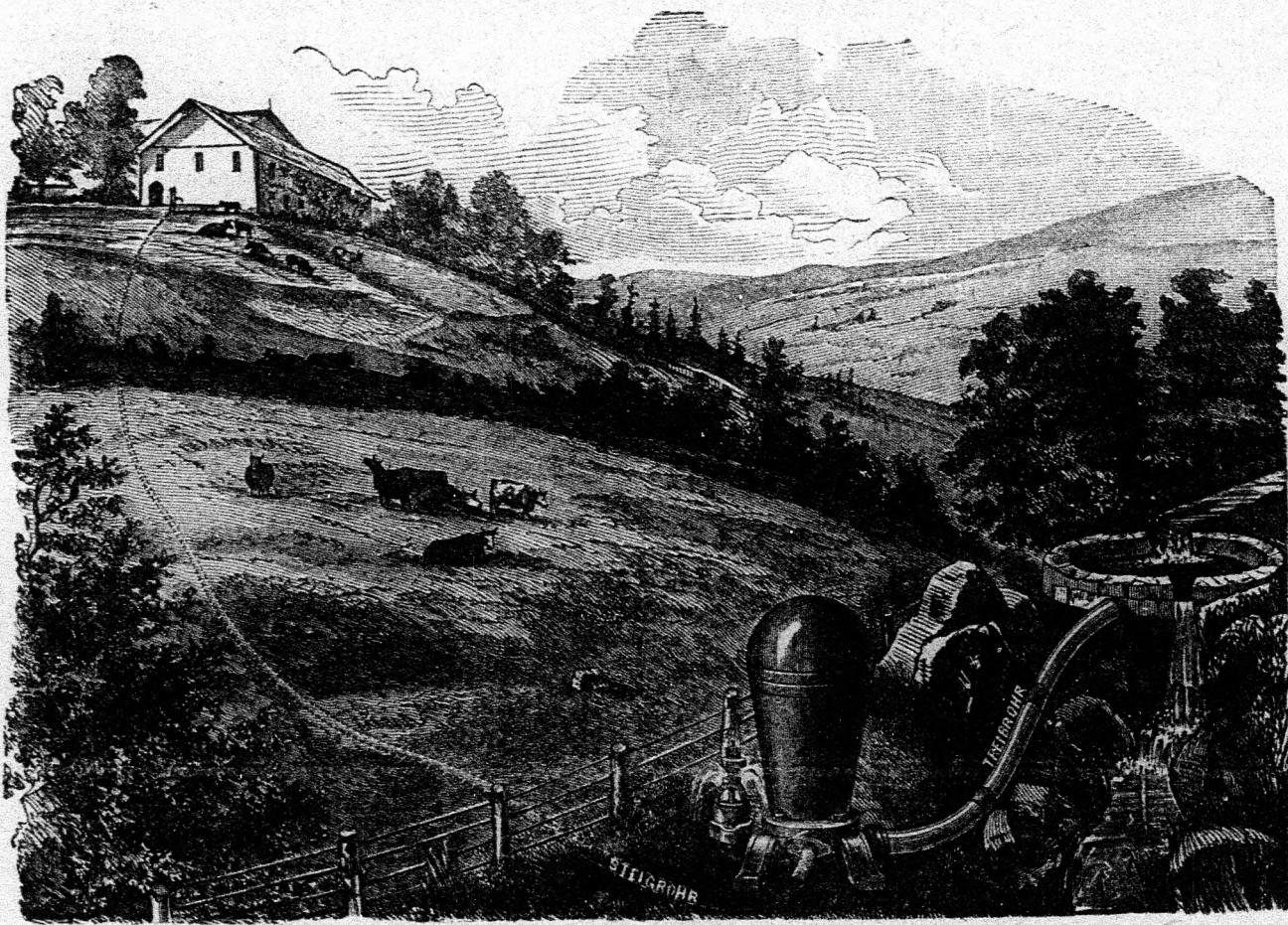
A legközelebbi villamos-kocsimegállóhely a Kerepesi-úton: a városbóli jövet VII. ker., Alsó-erdősor utca sarkán, a városba menet VIII. ker., a Kenyérmező-utca sarkán van.

A gazdatársadalom és Darányi miniszter. A Darányi minisztert ért támadás egész görgeteget indított meg, de ez a görgeteg a támadó fejére esett vissza.

A gazdatársadalom testületei: a gazdasági egyesületek egymásután sietnek Darányival való szolidaritásukat kifejezést adni, sőt ez a mozgalom már a törvényhatóságokra is kiterjed.

Igy Szabadka város törvényhatósága

és önző érdekek elfogulttá nem tesznek s aki az ország nagyságát s egészséges gazdasági fejlődését igazán kívánja, szíves-lelekkel csatlakozik földmívelésügyi miniszterünk azon óhajához, hogy az agrárszelmék mielőbb diadalt arassanak. Az agrárszelmék magukban foglalják: egész állami létünk alapját, a magyar föld termőképességének fokozását, az ország legnagyobb erőforrásának a mezőgazdaságnak fejlesztését, a földmíveléssel foglalkozó s az össznépszerűség kétharmadát tevő lakosság jólétének emelését, a honfőküzdelmek vezetésére hivatott középosztály restaurációját, a nemzetközi jellegű s hazafias nemzeti célok iránt érzéketlen mozgó tőke hatalmi túltengésének korlátozását, a földmíveléssel benső viszonyban élő ipar és kereskedelem erőteljes támogatását, a kisebb gazdasági egzisztenciák kifizetésére

94. ábra. A hidraulikus kos alkalmazása.

VEGYESEK.

Mai számonk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei.	1343
Hadüzenet.	1343
Festetics György gróf szobra. (Képpel.)	1347
A poseni mezőgazdasági kiállítás.	1348
Hydraulikus kos.	1350
Országos sörárpavásár Miskolcon.	1350
Allattenyésztés.	
Hogyan lehetne lovainkat jobban értékesíteni? ...	1345
Gazdasági növénytan.	
Védekezés a körte és az alma varasbetegsége ellen.	1345
Allategészségügy.	
A magyar sertések kedvező értékesítésének megszorítása Ausztriában.	1346
Levelszekrény.	1347
Irodalom.	1348
Vegyések.	1351
Kereskedelem, tőzsde.	1354

A magyar kir. földtani intézet múzeuma a közönségnek *díjtalanul nyitva áll* minden vasárnap és csütörtökön, délelőtt 10-1-gig.

Más napokon, hétfő és péntek kivételével, délelőtt 10-1-gig, egy korona személyenkénti belépő díj lefizetése után tekinthető meg.

A m. kir. mezőgazdasági múzeum gyűjteménye a VII. ker., Kerepesi-ut 72. szám alatti házban megtekinthető a hétfői és az ünnepeket követő napok kivételével:

Darányi miniszternek halálját és mély köszönetét fejezte ki a magyar mezőgazdaság emelése érdekében kifejtett tevékenységeért. Együttal megvetését fejezte ki a „Pester Lloyd” ellen, amely németnyelvű lap a törvényhatóságoknak készülő mozgalomát gunyos megjegyzések tárgyává tette és gazdasági tevékenységeért a minisztert is folyton támadja. Szabadka város lakosságában mozgalom indult meg arra nézve is hogy a „Pester Lloyd” minden magyar olvasókönyvből, kaszinóból, könyvtárból, egyesületekből kiiltassék. A „P. L.” akciójára valóban ez a legjobb felelet. Az a közönség, melyről ez a német ujság olyan alantos fogalmakat terjeszt, a legjobb tromfot azzal vágja vissza, ha azt a német ujságot kirekeszti köréből.

Nyitra vármegyében is hasonló mozgalom indult meg, amennyiben a vármegye legtekintélyesebb bizottsági tagjai a főispán útján törvényhatóságukhoz a következő indítványt nyújtották be.

„Országszerte minden jó magyar ember szívében megütközést keltett az a támadás, melyet a „Pester Lloyd” nevű német ujság dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ellen azért intézett, mert a párisi nemzetközi mezőgazdasági kongresszus után megtartott ünnepi bankétán az agrárszelmék diadalára üritette poharát. Minden magyar ember — vallás- és pártkülönbség nélkül — akit hamis jelszavak

irányzott kartellek megszüntetését, a kisgazdák védelmét s a falvak lakossága jólétének gyarapítását, a vallásérkölcsi nevelés lelkiismeretes végrehajtását, a szövetkezeti ügy hatályos fejlesztését s ennek révén a takarékosság s a mezőgazdasági termények értékesítésének fokozását, az iszákosság ellen való védelmet. Az agrárszelmék megvalósítása tehát nemcsak, hogy nem sérti más foglalkozási ágak érdekeit, hanem ellenkezőleg valamennyi az ország hazafias és gazdasági érdekeivel összhangban álló foglalkozási ágak erőforrásait teszi biztosabbá. Az ilyen nemzeterősítő törekvést minden jó magyarnak — párt- és valláskülönbség nélkül — kötelessége támogatni. Aki az ilyen törekvéseknek ellensége, ellensége az ország erkölcsi és anyagi gyarapodásának.

Nyitra vármegye törvényhatósága örömteljes figyelemmel kíséri azon hazafias, cél-tudatos és következetes működést, melyet dr. Darányi Ignác földmívelési miniszter az ország mezőgazdasági, különösen pedig a földmívelő nép anyagi jóléte és megelégedetté tétele érdekében kifejt,

visszautasítja a Pester Lloyd-nak ellene intézett támadását,

hálás köszönetét nyilvánítja eddigi áldásteljes működéséért,

rendíthetetlen bizalommal néz jövő működése elé s csatlakozik azon óhajához, hogy

az agrárszék, hazánk nagysága és boldogsága érdekében mielőbb diadalt arassanak. Nyitra vármegye ezen határozatát jegyzőkönyvileg megőröki, dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek felrítillag tudomására juttatja s felszólítja körlevélileg az ország összes törvényhatóságait, hogy ha onló határozatokat hozzanak.

Csocher Géza, Deák János, Emödy József, Freund Gyula, Gáffor Elek, Karsay Lajos, Kubinyi Endre, Markovics János, Mérey Lajos, Meskó Pál, Mezey Gyula és társaik.

A sopron vármegyei gazdasági egyesület augusztus 24-ikén tartott üléséből egyhangu lelkesedéssel a következő feliratot intézte Darányi Ignác földművelési miniszterhez:

„A S. G. E. megbotránkozásának ad kifejezést a Pester Lloydnak Nagyméltóságod ellen merészelt kvalifikálatlan kirohanása felett, melynek ürügyül Nagyméltóságod párisi pohárköszöntőjét vélte alkalmasnak. Azon pohárköszöntőt, amelyet Nagyméltóságod, mint a párisi nemzetközi gazdakongresszus összes idegen tagjainak szószólója mondott! Büszkeséggel kell eltöltenie minden jó magyar szívét, hogy a fényes társaságban magyarnak jutott ezen előkelő szerep. Hogy nemzetünket e kitüntetés érte, ez pedig kizárólag Nagyméltóságod kimagasló egyéniségének köszönhető. Habár vértetik Nagyméltóságodat fényes tulajdonságai bármily támadás hatása ellen, megis kötelességünknek tartjuk, a „Pester Lloyd“ kifakadása ellen a leghatározottabban tiltakozni; örömmel megradva az alkalmat, hogy Nagyméltóságodnak hála köszönetet mondjunk a földművelés ügyeinek szakismerettel, lankadhatlan buzgósággal és kiváló tapintattal párosult czéltudatossgággal való gondozásáért, azon alázatos kérelemmel kapcsán, kegyeskedjék a S. G. E. bizalomteljes ragaszkodásának kijelenését elfogadni. Nagyméltóságodat hazánk javára irányult nemes törekvéseiben, ha csekély erejéhez mérten is, de annál odaadóbb támogatásról biztosítva maradunk stb.“

A torontálmegyei gazdasági egyesület felirata a következő:

„A torontálmegyei gazd. egyesületnek 1900. évi aug. hó 27-én tartott rendes negyedévi igazgató-választmányi ülése azon megbízást adta alulírott elnökségnek, hogy fejezzük ki igazgató-választmányunknak felháborodását a „Pester Lloyd“ által Nagyméltóságod ellen intézett támadás felett. Midőn igazgató választmányunk megbízásának ezennel eleget tenni szerencsénk van, egyben tolmácsoljuk igazgató-választmányunknak azon forró óhaját, hogy Magyarország földművelésügyének vezetése még hosszú ideig Nagym. kipróbált kezeiben maradjon. Nagyméltóságod iránti ezen ragaszkodásunknak kifejezést adni szükségesnek tartottuk, mert megvagyunk győződve arról, hogy Nagyméltóságod szerencsés keze a mezőgazdaságnak számos oly ügyét fogja még diadalra juttatni, melyeknek már rég győzni kellett volna. Ugyanis, ha nem akarjuk szépiteni a dolgot, úgy ki kell mondanunk, hogy a magyar mezőgazdaság válságban van. Ezernyi gond között él a gazda s fájdalom, a nagy magyar Alföld termékeny rónaságán

sinlődve él csak meg a magyar munkás. Tehát segíteni kell a gazdán és a munkáson minden áron, mert a nemzet gerinczét ezek alkotják. Ha ez meg nem történik, úgy elvesz a magyar. Hasztalan emelünk akkor pantheont nagyjainknak, ha pusztulni hagyjuk a magyart, mert nem lesz ki a nagyokért könnyeket hullasson. Hasztalan emelünk akkor ércszobrokat, ha nem lesz, ki azokra koszorukat rakjon! Mit érnek akkor a fényes paloták, ha azoknak láttára a magyar gazdának s a magyar munkásnak szeméből kicsordul a könny! Kegyelmes Urunk! Mi Nagyméltóságodtól várjuk a magyar földbirtok orvoslását. Nagyméltóságodtól reméljük az autonóm vámtarifák sikeres lehvnyolítását. Egy magyar szellemű vámpolitika meg fogja hozni a magyar gazda számára a várva várt üdvöt. Nagyméltóságodtól várjuk, hogy az adók reformálásánál a gazdák érdekeit védeni fogja, hogy kisebbitések az az óriási adóteher, mely szinte az uzsora súlyával nehezedik a magyar földre. Nagyméltóságodtól reméljük támogatását annak, hogy az Alföldön minél számosabb mezőgazdasági iparágak létesüljenek és hogy a szövetségi eszme mindenütt tért hódítson. Ott van az Alföld egyoldalú gazdálkodása, melyen változtatni az egyének és társadalomnak lehetetlen, de ahol az államnak teljes odaadással való beavatkozása csodákat teremthet. Ezt is Nagyméltóságodtól reméljük. Ott van az alföldi munkás panaszos és sivár élete. Ezt a boldogulás ösvényére kell terelni. És aki ezt megteszi, az ércznel maradandóbb emléket állít magának fel. Oly emléket, melynek virágát magyar kéz fogja ápolni s melynek hantjait magyar köny fogja öntözni! Nagyméltóságú Miniszter ur! Az elmondottakból látni méltóztatik, hogy Nagyméltóságodhoz teljes egyéniségünkkel ragaszkodunk s hogy jövődö működése iránt a legszebb reményekkel vagyunk eltelve. És ezen ragaszkodásunknak egyedüli, de biztos alapja Nagyméltóságod eddigi tevékenységének hosszú láncolata. A fentieknel fogva megütözéssel tapasztaltuk, hogy a „Pester Lloyd“ a közgazdasági tényezők közös érdekeirek félreismerésével Nagyméltóságod eljárása ellen támadást intézett akkor, midőn éppen az elismerés zászlaját kellett volna meghajtania. Akkor intézett e lap támadást, midőn Nagyméltóságod tudásának, szellemének és ékesszólásának fényes ragyogtatásával Párisban az egész világ színe előtt becsületet szerzett a magyar névnek. Mi magyar gazdák Nagyméltóságod párisi szereplésére büszkék, itthoni munkálkodásáért pedig hálaak vagyunk. Aki ezt a munkásságot támadja, az a magyar-nak barátja nem lehet.“

A szatmárvármegyei gazdasági egyesület felirata a következő:

„Örömmel látjuk azt a mozgalmat, amit a gazdatársadalom minden rétege abból a célból kifejt, hogy Nagyméltóságodnak legőszintébb bizalmát nyilvánítsa.

Mi, kik a hosszú évek munkássága alatt megtanultuk becsülni azt a rendíthetetlen buzgalmat és fáradságot, melylyel Nagyméltóságodnak mezőgazdaságunk érdekeit oly szép eredménnyel előbbre vinni sikerült, ez őszinte

mozgalomból szintén ki óhajtuk részünket venni.

Midőn azt a támadást, melylyel Nagyméltóságodat mint mezőgazdasági érdekeink hivatott védelmezőjét méltatlanul illették, elítéljük, Nagyméltóságodnak sok szerencsét és erőt kívánunk további hazafias munkásságához s kitartást annak a zászlónak lobogtatásához, melytől szent bizalommal s lelkesedéssel várjuk hazánk s nemzetünk boldogulását.“

Törvényes kedvezmények megvonása a mezőgazdasági szeszgyárosoktól. Az 1890. évi XIII. és 1899. évi XLIX. törvények közt a kellő átmenetről elfeledkezett a törvényhozás gondoskodni; az előbbi t. ezekben meghatározott kedvezményeket ugyanis csak azon szeszgyárak élvezhetik, melyek e kedvezmények elnyerését a törvény életbelépte idejében kérelmezték; az 1899. XLIX. t. cz. rendelkezése szerint pedig a kedvezményekre csak az ezentul felálltandó gyárak számíthatnak. A két törvény intézkedése folytán az az anomália állott be, hogy a mult évben alakult szeszgyárak közül azok, melyek a kedvezményért a mult évben nem folyamodtak, a folyó évben benyújtott kérvényüket a pénz- és földművelési miniszterek egyszerűen elutasítják. Pedig a szeszgyárosok csak abban hibáztak, hogy nem számoltak a törvényalkotás azon következetes hibájával, mely átmenetről nem gondoskodik. Az ilykép beállott tarthatatlan helyzetben a két kormányknak kötelessége segíteni, mert ily alakiságok elmulasztása miatt egy gyáros se fosztható meg az őt jogosan megillető állami kedvezményektől. Semmi esetre sem igazságos, hogy a törvény szerkesztésénél elkövetett hibák miatt egyesek az állami kedvezmények teljes elvesztésével sújtassanak.

Közgazdasági kamara. Utóbbi időkben az a hír jarta be a sajtót, hogy a kormány, egy a közgazdasági kamara felállításának eszméjével foglalkozik, melynek állítólagos feladata az lett volna, hogy a különböző közgazdasági tényezők érdekeit egymagában képviselven, azokat harmonikusan összeegyeztesse. Illetékes forrásból vett értesülések alapján kijelenthetjük, hogy ilyen „ellentéteket kiegyenlítő“ intézmény szervezésének gondolata ez idő szerint nem foglalkoztatja a kormányt, a bő kommentárokkal világgá bocsájtott terv tehát egyelőre tárgytalan.

Házilag készült kosarak eladása. Ugocsa vármegye iparfejlesztő bizottsága a hazafias északkeleti kárpátalji nép helyzetén a háziipar fejlesztésével kíván segíteni. Eddig sikerrel működött közre e czélt illetőleg a szőlő- és gyümölcszallító kosarak készítésével. Jelenleg 7 ezer darab szőlőkosár van készben, melyet a szőlőgazdák utasításainak megfelelőleg czélszerű alakban, 5 kg. szőlő szállítására osztottak be. A kosarak ára N.-Szöllősen 30 fillér darabonként. A háziipar pártolása minden igaz hazafinak erkölcsi kötelessége, miért is a „Nagy-Szöllősi háziipar fejlesztő bizottság“ által készített kosarak minél szélesebb körben való elterjedését reméljük. Megrendelések Piliszi Sándor titkárhoz czimzendők.

Allatforgalmi korlátozások módosítása. Az osztrák belügyminiszter folyó évi augusztus

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése

BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-u. 33. VI., Andrassy-út 23. sz.

ajánl:

legjutányosabb áron:

biborherét

szöszös bükkönyt

őszi bükkönyt
őszi borsót

pohánkát
kölest stb.

vesz:
minták beküldése és az ár közlése mellett a legmagasabb napi áron mindenféle gazdasági magot,

jelenleg főképen:

biborherét
szöszös bükkönyt
őszi bükkönyt

őszi borsót

őszi árpát

tavaszi repczét

kölest stb.

hó 23 án kelt rendeletével a sertésvesznek Ausztriába történt behurcolása miatt azonnal kezdődő érvényességgel a sertéseknek Ausztriába való bevitelét ujabban még a következő területekről tiltotta meg: Bács-Bodrogh vármegye kulai, óbecsei és újvidéki járásából, Pest Pilis-Solt-Kiskun vármegye abonyi, alsó-dabasi és kun-szentmiklósi járásából, valamint Nagy-Körös r. t. városból.

Párisi kitüntetések cz. alatt hozott jegyzékünkben — miot utólag rájöttünk — több kitüntetett neve kimaradt, míg más kitüntetések hiányosan jelölték meg. Így első sorban lapunk kitünő rovatvezetőjével: Cserhádi Sándorral szemben érezzük kötelességünknek pótlólag közölni, hogy Cserhádi is aranyérmert nyert. Helyreigazításként közöljük továbbá, hogy a kertészeti csoportban Mauthner Ödön aranyérmert nyert, az ugyancsak általa kiadott és szerkesztett „Kert” cz. folyóirat pedig ezüstérmert kapott. Egyébként a jegyzékünkben kimaradt vagy hiányosan megjelölt kitüntéseket egybeállítva, alkalmilag újra közlésszük.

Tenyészállatkiállítás. A muraszombati járási gazdákör a vármegyei gazdasági egyesülettel karöltve 1900. évi szeptember hó 15-én Muraszombathban tejelő-versenyt és díjazással egybekötött szarvasmarha-, sertés- és baromfiállítás rendez. A tejelő-versenyen résztvevő állatok szeptember 14-én Muraszombathba hajtanak. Itt a szokásos takarmányt kapják, de minden gazda bármennyű magával hozott takarmánnyal, erőtakarmánnyal, etetheti tehenét. Szeptember 14-én este 6 órakor a teheneket bizottság jelenlétében alaposan kifejik. Szeptember 15-én reggel 7 órakor ugyanazon bizottság jelenlétében és szigorú felügyelete alatt történik a versenytejelés, amelynél a leadott tej mennyisége és zsirtalma szerint ítél a bizottság. Nagybirto- kosok tehenét elkülönítve kerülnek bíráló alá. Kiállíthatók és díjat nyernek a piros tarka hegyi jellegű fajtahoz tartozó szarvasmarhák és pedig: tehenek borjuval vagy a nélkül, üszök és bikák. Továbbá tisztavérű sertések és baromfiak, avagy sikerült keresztezések. A kiállított egyforma ivadékok közül előnyben részesülnek, amelyek az egyesülettől vásárolt bikától származnak. Bármely díj csak az esetben fog kiadni, ha a díjazandó állattulajdonosa mint tag az egyesület kötelekébe lép.

Gyümölcsértékesítő szövetkezetek. Darányi földmivélsügyi miniszter a várható gyümölcsstermelés kedvező arányainak megtartására szakközéget külföldre küldte s mint értesülünk, különösen a lengyel városokban sikerült csemegeszőlőre és finomabb almára kedvező összeköttetéseket létrehozni. Mivel azonban a külföldi csoportot főleg az alterálja, hogy a termelők egyenként elkülönítve képtelenek a vasuti kocsirakományokat határidőre szállítani, akció indult, hogy gyümölcsértékesítő szövetkezetek létesítenek. Ilyen legelsőben Nagy-Körösön lesz.

Lótenyésztési jutalomdíj-kiosztás Hajdu-Böszörményben. A hajdumegyei gazdasági egyesület a vármegyei lótenyésztési bizottsággal egyetemben a n. m. földmivélsügyi miniszter ur segélyezése mellett f. évi szept. 16 án Hajdu-Böszörményben lótenyésztési jutalomdíjkiosztást rendez, melyen résztvehet minden hajdumegyei lakos tenyésztő, akár tagja a gazdasági egyesületnek akár nem, a vármegyén kívül lakó csak akkor, ha az egylet tagja.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye a nagyközönség részére a nyári szünet után f. évi szeptember 1-től kezdve az ünnepek és vasárnapok kivételével délelőtt 10 óratól délután 1 óráig ismét nyitva áll.

Tenyészállatdíjazás Zala Egerszegen. A Zalavármegyei gazdasági egyesület folyó évi szeptember hó 15-én állami segéllyel tenyészállatdíjazást rendez, amelyben részt vehet saját nevelésű szarvasmarhájával minden Letenyén és a letenyéi járásban lakó tenyésztő, a kül-

földről esetleg behozott marhának kizárásával. Elővezetőndők egészséges és szép testállásu tenyésztő és növendék állatok, amelyek tenyésztői közt 400 korona aranyban és pedig 300 korona mint a nagyméltóságú földmivélsügyi miniszterium és 100 korona, mint a vármegyei gazdasági egyesület által díjakra adományozott összeg fog kiosztani. A pénzdíjak elsősorban a kisebb gazdák buzdítására fognak felhasználatni; a nagyobb tenyésztők elismerő oklevelet nyerhetnek, míg pásztorjaik — jól gondozott állatoknál a kitűzött díjakban részesülnek.

Vasuti tudakozódó irodák. A porosz vasutak tudakozódó irodát állítottak f. l. Ennek az a rendeltetése, hogy a közönségnek alkalmas adjon arra, miszerint gyorsan és díjmentesen nyerhessen lehető biztos hivatalos felvilágosítást a német birodalmi és az egyesült porosz és hesszeni államvasutakon fennálló határozmányokról, mint: szállítási díjak, menetrendek, utazási könnyítések, különvonatok, vámeljárási viszonyok és más hasonlók. Továbbá forgalmi zavarok, több pályaudvarral bíró helyiségekben azok fekvéséről, összekötő vasutakról, parti és kikötői vágányokról stb., amennyiben azok a nyilvános forgalomnak szolgálnak. A tudakozódó iroda szolgálattal a berlini üzlet igazgatóságának van alárendelve, de ügyköre nézve szolgálattal helyeül szolgál a többi porosz, illetve birodalmi vasut igazgatóságával szemben is. Az iroda a kívánt felvilágosításokat szóbelileg és írásbelileg adja. Az írásbeli kérdések lehetőleg gyorsan intézendők el. Oly tudakozódások, melyekre a választ személyesen várják, haladék nélkül; más írásbeli kérdésekre pedig lehetőleg másnap adandó a válasz. A levélváltásra levelezőlapok használtak, melyek portómentesen továbbíthatnak. Megfelelő szervezet mellett igen sok körülményes és felesleges ügytől menekülnek meg a vasutak ilyen iroda révén.

A Magyar Biztosítási Évkönyv III. évfolyama lesz az ősi könyvpiacnak az első legnagyobb műve, mely az összes magyar, osztrák és külföldi intézetek alapításának és fejlődésének történetét foglalja magában s e mellett ismerteti az intézetek üzleti forgalmát, mérlegét, vagyoni állapotát, az igazgatóságok, a tisztikarnak és a vidéki szervezetnek pontos hivatalos névsorát. A 400 oldalra terjedő díszesen aranyozott angol vászonkötésű közgazdasági munka nélkülözhetetlen segédkönyve lesz minden a biztosításügy iránt érdeklődő embernek, még a laikusnak is. A Biztosítási Évkönyv első részében tudományos, és figyelemre méltó szakközlemények is vannak Bein Károlytól, Havass Miksától, Milhoffer Sándortól, Ormódi Ormódy Vilmostól, dr. Stiller Martól, Poór S.-tól és Török Jenő Endrétől. A szakirodalomban egyedül álló munkát a Biztosítási és Közgazdasági Lapok szerkesztősége adja ki s az előfizetési ára 4 korona, mely előre a fenti lapokhoz Budapestre VII., Vörösmarty-utca 14. szám alá küldendő.

NYILTTÉR.*)

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában *Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése a „Köztelek” szerkesztősége által kitüntetett pályamű. Két tábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv, ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.*

*) Az e rovat alatt közöltékért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Szuperfoszfátot,

kén-savas-kállt, kén-savas-ammont, kovásvavas-kállt, (dobánytrágyázásra)

kénport,

(legfinomabb — 78% Chancel oldium ellen)

rézgálicot, 98/99%.

legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA”

MŰTRÁGYA, KÉNSAV-ÉS YEGYI IPAR
RÉSZÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN,
V. KER. FÜRDŐ-UTCA 8. SZÁM.

1899 évi forgalom: 26,480 bál.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukeziókra,

melyek idei második sorozata
f. év szeptember hó első felében
tartatik meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat
HELLER M. S TÁRSA,

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

KERESKEDELEM, TÓZSDE.

Budapesti gabonatózsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napi jelentés a gabonafüzletről.

1900. augusztus 31

A malmok jobb vételkedve mellett mintegy 35000 mázsa buza kelt el változatlan árák mellett; a nap hozatalok csak mértékletesek és a mai kimutató

koptatott 26.00—30.00, külföldi héjas 20.00—22.00, bab fehér apró 12.00—18.00, nagy 14.00—20.00, szines 12.00—20.00 korona.

Tojás. Friss teatojás 100 drb 5.—5.30, alföldi (1440 drb) 83.—65.—, erdélyi (1440 drb) —, szerb (1440 drb) —, apró (1680 drb) —, meszes tojás — korona.

Zöldség. Sárgarépa 100 köt. 0.00—0.00, I. r. 1 q. 00.00—0.00, petrezselyem ujd. 100 köt. 0.00—0.00, I. r. 1 q. 00.00—0.00, zeller I. r. 100 drb 1.20—2.—, karalábé I. r. 100 drb 1.—1.60, vöröshagyma ujd. belföldi 100 köt. —, érett makói 1 q. 5.00—9.00, fokhagyma I. r. 1 q. 15.—26.—, cseke I. r. 100 drb 1.—1.60, II. r. 0.80—1.—, fejeskáposzta I. r. 100 drb 5.00—8.00, kelkáposzta I. r. 100 drb 1.40—1.60, vöröskáposzta I. r. 100 drb 7.00—10.00, fejes saláta I. r. 100 drb 2.—2.40, kötött saláta 100 drb 0.—0.—, burgonya 1 vagon sárga 360.0—400.0, fehér 000.00—000.00, rózsza 1 q. 3.60—4.—, fekete retek kicsiny 100 drb 0.80—1.20, ugorka 100 drb savanyítani való 0.30—0.50, savanyított 1.—1.10, nagy salátának 0.80—1.20, paradicsom érett 1 q. 6.00—10.00, belföldi 00.—00.—, zöld paprika 100 drb 0.14—0.80, tök főzni való 100 drb 5.—14.—, zöldborsó hüvelyes 1 q. —0.—00, kifejtett —00—00, zöldbab hüvelyes 1 q. 14.—18.—, kifejtett —, karfiol 100 drb 12.00—14.00, torma belföldi nagy édes 1 q. 24.00—28.00, spárga 1 kg. 0.—0.— korona.

Gyümölcs. Alma, nyári édes 1 q. 8.—20.—, réteshe való 12.00—16.00, vajkörte nagy I. r. 1 q. 20.—24.—, közönséges kevert körte 1 q. 10.00—20.00, szilva magvaváló nagy I. r. 1 q. 15.—20.—, nem magvaváló vörös 1 q. 8.—12.—, ringló nemes I. r. 1 q. 20.—40.—, barack kajszin 1 q. —, őszibarack 1 q. —, magvaváló 1 q. 20.—50.—, nem magvaváló 1 q. 50.—60.—, szőlő fehér mézes csemegé 1 q. 30.00—60.00, közönséges kevert I. r. 1 q. 30.—40.—, meggy nagyszemű kem. 1 q. —0.—00, apró szemű 1 q. —0.—00, eper (szamóca) 1 kg. —, málna 1 kg. 0.—0.—, szeder 1 liter 0.00—0.00, görög dinnye nagy I. r. 10 drb 4—6—, kicsiny 100 drb 8.—30.—, sárga dinnye nemes I. r. 100 drb 16.—30.—, II. r. 100 darab 6.—10.—, dió nagy papírhéjú 1 q. 90.00—100.00, apró kemény héjú I. r. 1 q. 00.00—00.00, mogoró nagy olasz 1 q. —00—00, gesztenye olasz nagy 1 q. 0.—0.—, belföldi 1 q. —, narancs messzinai 100 darab 5.00—8.00, pugliai 100 drb 0.00—0.00, mandarin 100 drb 0.00—0.00, caitrom I. r. 100 drb 2.40—5.—, ftige hordós 1 q. 32.00—36.00, koszoru 1 q. 42.00—46.00, datolya sajtolt I. r. 1 q. 80.00—84.00, mazsolaszőlő (fehér) 1 q. 70.00—120.00, szőlő passatutti 1 q. —, 1 q. —, szerb szőlő 1 q. — korona.

Fűszer, ital. Paprika I. r. 1 q. 160.00—200.00, II. r. 1 q. 140.00—160.00, mák 1 q. 46.00—56.00, méz csurgatott 1 q. 80.00—104.00, lépes 1 q. —, kóménymag 1 q. —, boróka 1 kg. —, házi szappan szin I. r. 1 q. 56.00—60.00, közönséges II. r. 48.00—52.00, bor fehér asztali palackokban 1 hl. 88.—40.—, vörös bor 1 hl. 38.—48.—, házi pálinka palackokban 1 hl. — korona.

Budapesti takar vásárlás. (IX. kerület Mester utcán, 1900. aug. 31. A székesfővárosi vásárgazdaság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozott a szokott közönséges 132 szekér réti szén, 67 szekér nyír, 35 szekér szepesalma, 6 szekér alomszalma, 0 szekér takarmány, 0 szekér tengeriszó, 17 szekér egyéb takarmány (zabosbikkony, stb.) 400 szék szecska. A forgalom közep. 1 filben 4-ként a következők: réti szén 350—580, nyír 400—520, szepesalma 260—320, alomszalma 220—260, egyéb takarmány —, lóheró —, takarmány-szalma —, 100kvetesgeres —, lúszerna 480—540, szarja 360—460, vasmasszeles 340—380, szén —, zabosbikkony 440—500. Összesen a vásárlás 261, ár: 365.400 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarvasmarhavásár. 1900. aug. hó 30. án. A székesfővárosi községőhid és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtatott: belföldi 554 db, eladatott — db, galicziai — db, eladatott — db, tiroli — db, eladatott — db, növendék élő borjú 34 db, eladatott — db, élő bárány — db, eladatott — db; belföldi — db, eladatott — db, galicziai — db, eladatott — db, tiroli — db, eladatott — db, bécsi öltöt — db, eladatott — db, növendék borjú — db, eladatott — db, öltött bárány — db, eladatott — db, élő kecske — db, eladatott — db.

Borjuvásár hangulata vonatott volt.

Árak a következők: Élő borjú: belföldi — koronaig, kivételesen — koronaig dbonkint, 58—88— koronaig, kivételesen 92 — koronaig sulyra, galicziai —, kiv. — koronaig dbonkint, — kor.-ig, kiv. — koronaig sulyra, tiroli — koronaig kiv. — koronaig dbonkint, — koronaig kiv. — koronaig sulyra, növendék borjú —, koronaig, kiv. — koronaig drbkint, 44—50 koronaig, kiv. — koronaig sulyra, Öltött borjú: belföldi — koronaig, kiv. — koronaig sulyra, galicziai — koronaig, kiv. — koronaig

sulyra, tiroli — koronaig, kiv. — koronaig drbonkint, bécsi — koronaig, kiv. — koronaig sulyra, növendék — koronaig, kiv. — koronaig dbonkint, élő bárány — koronaig páronkint, öltött bárány — koronaig párja.

Budapesti juhvásár. (A 1900. augusztus hó 27-én. székesfővárosi községőhid és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtatott: Belföldi hizlatt tűrő 1048 darab, eladatott 1048 drb, feljavított juhok 450 drb, eladatott 450 drb, kisorolt kosok 158 drb, eladatott 158 darab, kiverő juh 53 drb, eladatott 53 drb, bárány — drb, eladatott —, kecske 9 db, eladatott 9 db, boszniai —, eladatott — db szerbiai 479, eladatott 479 db, angol keresztelés —, eladatott — db, romániai —, durvaszörű — db.

Birkavásár lassu volt.

Árak a következők: Belföldi hizlatt tűrő 40—46.— K. páronkint, 47—50 (—) K.-ig 100 kiló élősúly szerint, feljavított juhok 32—38— K. páronkint, 43—46 K.-ig 100 kiló élősúly szerint, kisorolt kosok — K.-ig páronkint, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint, kiverő juhok — K.-ig páronkint, — K.-ig 100 kl. élős. sz., bárány — K., kecske — K. páronkint, raekajuhok — K. páronkint, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint, szerbiai 24—30 K. páronkint, — K.-ig élősúly szerint, angol keresztelés — K. páronkint, romániai — K. páronkint.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár. 1900 évi augusztus hó 30-án. (A budapesti községőhid és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtatott: — db, ugymint: jármos ökr elsőmin. — db, közép — db, alárendelt — db. Fejőstehén: fehér — db, tarka 156 db, tenyészbika 0 drb, tarka tinó —, fehér — db, jármosbivaly 12 db, bonyhádi 21 db, hizlalt való ökr — db, üsző fehér — db.

Fejős tehénkre az üzlet kielégítő, árai a mult-hetthez hasonlóak.

Következő árak jegyzettek: Elsőrendű jármos ökr —, középmin. jármos ökr — pár., alárendelt minőségű jármos ökr —, Jármos bivaly — é. s. mm., — K.-ig páronkint. jobb minőségű jármos ökr — mm.-kint é. s. mm., kötött való ökr — K.-ig. Fejőstehénként és pedig: Fehérszörű magyar tehén —, tarka kevert származásu tehén 140—230 koronaig darabonkint, bonyhádi tehén 240—320, kiv. — koronaig darabonkint.

Budapesti vágómarhavásár. 1900. évi aug. hó 30-án. (A budapesti községőhid és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Felhajtatott: 3573 db nagy vágómarha, nevezetesen: 828 db magyar és tarka ökr, 553 db magyar és tarka tehén, 1681 db szerbiai ökr, — db szerb ökr, — db boszniai tehén, 222 db szerbiai tehén, 166 db bika és 123 db bivaly.

Minőség szerint: 443 darab elsőrendű hizott, 2700 db középminőségű és 430 db alárendelt min. ökr — db elsőrendű hizott ökr, — db középminőségű ökr és — db alárendelt min. ökr; — db elsőrendű hizott tehén, — db középminőségű tehén, — db alárendelt minőségű tehén.

Vágómarhából a felhajtás változatlan volt, jó minőségek mult heti árai szilárdan maradtak, míg ellenben közepes és silány marhák iránt az érdeklődés csekélyebb s árai 1—2 koronával mm.-kint csökkentek.

Következő árak jegyzettek: Hizott magyar ökr jobb minőségű 66—75—, kivételesen —, hizott magyar ökr középminőségű 58—64—, alárendelt minőségű magyar ökr 52—56—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—66—, kivételesen tarka tehén 70—, magyar tehén középmin. 42—66— (—) alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 42—66—, szerbiai ökr jobb minőségű 52—60—, kiv. 64—, szerbiai ökr középminőségű 42—50—, szerbiai ökr alárendelt minőségű —, szerbiai bika 46—66—, kivételesen —, szerbiai bivaly 32—46—, kiv. — koronaig métermázsánkint élősúlyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1900. aug. 30-án. (A budapesti vásárgazdaság jelentése a „Köztelek” részére).

A forgalom lanyha volt.

Felhajtatott összesen 310 db. Eladatott 290 db. Jobb minőségű lovakból háts 10 drb, eladatott 1 db, 350 — K.-ért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 18 db, eladatott — db, — K.-ért, nehezebb kocsiló (hintós) 40 db, eladatott 20 db 280—400 K.-ért, igaz kocsiló (nehéz nyugoti faj) 46 db, eladatott 23 db 220—350 K.-ért, ponya 2 db, eladatott 2 db 26—64 K.-ért; közép minőségű lovakból: nehezebb félek (fuvaros ló stb.) 80 db, eladatott 60 db 120—200 K.-ért, könnyebb félek (parasztló stb.) 100 db, eladatott 85 db 70—130 K.-ért; alárendelt minőségű lovakból 14 db, eladatott 4 db 24—38 K.-ért. Bécsi vágóra vásároltatott 20 db, az állatker részére vásároltatott 2 darab, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — db, ragályos be-

tegségre gyanus ló lefoglaltatott — db, takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett — db.

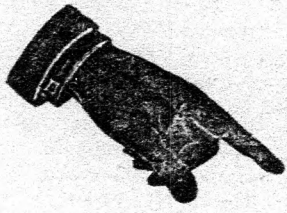
Kőbányai sertésvásár. 1900. évi aug. hó 31-én. (Élő magyar sertéshizlalt-résvénytársaság telefon jelentése a „Köztelek” részére). Az üzlet e hét végén kelleme-sebb volt. Heti átlag-árak: Magyar válogatott 320—390 kgros nehéz 96—97 fil., 280—300 kgrammos nehéz 95—98 fil., Öreg 300 kg. tül — fil., vidéki sertés könnyű — f. Szerb 92—98 f. Román — tisztá klg. páronkint 45 klg. ételsúlyevonás és 40% engedmény szokásos. — Éleségárak: Tengeri 13 — korona, árpa uj 12-40 kor. Kőbányán átvéve. Helyi állomány: augusztus 24-én maradt 39067 darab. Felhajtás: Belföldről 1145 darab, Szerbiából 1572 darab, Romániából — drb, egyéb államokból — darab. Összesen 2717 db. Főösszeg 44784 db. Állomány és felhajtás együtt — drb. Elhajtás: budapesti fogyasztásra (I—X. kerület) 883 drb, belföldre Budapest környékére 1210 drb, Bécsbe — drb, osztrák tartományokba 593 drb, Ausztriába — db. Német birodalomba — darab egyéb országokba — darab, összesen 2698 db. A szappangyárakban feldolgoztatott: szállásokban elhullott 0 darab, vagonokból kirakott hulla 4 darab, borsókásnak találtatott 5 darab, összesen 9 db. Maradt állomány 39068 drb. A részvény-szállásokban — drb van elhelyezve. Az egészségi és tranzit-szállásokban maradt 8/24. 1440 db. Felhajtás: Szerbiából 1572 db, Romániából — drb, összesen 3012 drb. Elhajtás: 919 drb, maradt állomány 2093 drb és pedig — drb szerb és — db román. Az egészségügyi szemlénél jan. 1-től máig 212 drb a fogyasztás alól kivonatott és technikai célokra feldolgoztatott.

Ingatlanok árverései (40000 korona béss-értéken feüli).

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Szept. 1.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság Schindler Károly	409552
Szept. 3.	Tordai kir. tvszék	a tkvi hatóság Földváry László	86000
Szept. 10.	Kassai kir. tvszék	a tkvi hatóság gr. Bomba Lajos	98000
Szept. 15.	Nagykanizsei kir. jbiróság	a tkvi hatóság Lövinger Lajos	73750
Szept. 17.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság Dukai Ignác	213011
Okt. 3.	Pestvidéki kir. tvszék	a tkvi hatóság Magyar festégyár r.-társaság	129719
Okt. 4.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság Müller Lajos	560806
Okt. 16.	Kassai kir. tvszék	a tkvi hatóság özv. Ruzicska Ferenczné	64544
Okt. 19.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság Sehwartz Jakab	53398

Őszi trágyázásra legsikeresebb a kőbányai szárított sertéstrágya,
gyorsan ható, olcsó és használatban rendkívül előnyös.
Már az első terméstöbbletből a trágyára fordított kiadás teljesen megtérül és ezen felül holdankint 6—10 frt tiszta hasznot eredményez. 1247/a
Kimerítő prospektus ingyen és bérmentve.
Budapest-kőbányai trágyaszárítógyár
Bossányi Endre és társa.
BUDAPEST, V. kerület.

Importált eredeti
angol kosok

kaphatók:
PICK OSWALD-nál
BUDAPEST,
VIII., Külső-Kerepesi-ut 1. sz.

Bérlet.

Megbetegedés folytán a Dunán túl, egy jó termő vidéken és két vasutállomás közelében fekvő

bérlet átadandó.

A főntebbi, mely mintegy **844 magyar hold, 1200 ölével** számítva. A birtok felerészben kitűnő szántóföld, a többi kitűnő rét és legelő. Az élő- és holt-leltár készpénzben megváltandó. Czim a kiadóhivatalban.

1326

Eladó (Erdélyből importált) tinók.

Két vasuti állomás között a Dunán túl, kitűnő állapotban levő állomány, u. m.

29 darab 3 és 1/2 éves,
24 darab 2 és 1/2 éves,
jutányos árban szabad kézből eladók.

Czim a kiadóhivatalban.

1325

Pinzgau tenyészállatvásár

dijazással Grácban

Keplerstrasse, a déli vasut közelében

1900. szeptember 23 és 24-én.

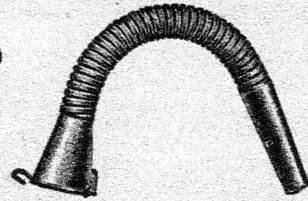
Kiállításra és díjazásra kerülnek elsőrendű tenyész-bikák, fiatal bikák, tehének, üszök, és tenyészborjúk, ugyisze ezen fajtából egy-egy csoport tenyész- és haszonállat, körülbelül 200-250 drb, tehát gazdag választék. Közlebbi felvilágosítást az egyleti titkár, **Beguin Frigyes ur, Mendelalpe bei Stainz, Steiermark.**

1332

Zuchtverein für das Pinzgauer Rind in Steiermark választmánya.

Gazdaközönség

Legujabb és

figyelmébe!

legjobb

szabad. „HYDRA“ vetőgéptölcsér

hajlékony aczeltömlőből, mely végét jelenti a vetőgéptölcsérnek eddig előfordult kellemetlenségeknek.

Szakértők véleménye szerint a legcélszerűbb és legtartósabb tölcser.

Hajlékony mint a gummi, ruganyosabb mint bármely más vetőgéptölcsér. Soha sem törik vagy szakad és ellentáll minden elgörbülésnek. — A tömlő fala teljesen zárt lévén, a vetőmag csakis a rendeltetési helyére juthat.

Ezen tölcserrel felszerelt vetőgépek kaphatók: Nicholson gépgyár r.-t.-nál Budapest, VI., Külső Váci-ut 5., Kühne E. ur gépgyárában Moson-Budapest. — Ezenkívül a tölcserék minden nagyobb műszaki üz etben beszerezhetők.

Nagybani eladás: Pforzheimi fémtömlőgyár társ.

Magyarországi vezérképviselőjénél **FODOR ÖDÖN** műszaki Irodájában
1399 Budapest, VII., Kertész-utca 41.

Őszi rozsz

vetőmagnak kiválóan alkalmas és bevált válfajokból, első évi utántermés:

1. Slanštádti rozsz	1000 kg. à 16 kor.
2. Imperial-esodarozsz	„ „ 17 „
3. Óriási hegyi rozsz erős vastag szalmával	„ „ 17 „
4. Meghonosodott itt bevált, korán érő, bőtermő óriás rozsz exponált zord vidékre alkalmas	„ „ 16 „
5. Erdei rozsz tarolt erdőterületek bevetésére bámulatos bokrosodással	„ „ 17 „

Rendeléseket közvetít, míg a készlet tart, a **liptómezei gazd. egyesület Liptó-Szt.-Miklóson.**
1382

Sertésnyésztők figyelmébe.

A 13652. szám alatt szabadalm.

SOMOGYI GÉZA-féle

állatok emésztését elősegítő por
mindenféle

sertésbetegségek

ellen

sikeres hatással bír.

A 13652. sz. magy. kir. szabadalmi okiratnak kivonata.

Jelen találmány tárgya egy eljárás, áll a táppor előállítására, melyet állatok, különösen sertések úgy folyékony, mint szilárd táplálékába belekeverve, annak emészthetőségét megkönnyíti.

Mint a tapasztalatok bizonyították, ezen tápporral ellátott táplálék az állat szervezetére igen jótékonyan hat, a mennyiben annak ellenálló képességét betegségek ellen már aránylag rövid használat után nagy mértékben növeli.

Figyelmeztetés.

A por, melyet az étellel együtt bevesz a sertés, a gyomorból megemésztés után a vékonybelekbe kerül, a hol az tovább emésztődve annak alkalmas részei a bél szivó edényei (holyhai) által felszívódnak a tápláló szervek erein keresztül a vérbe vitetnek és számtalan véredény által szétterjednek a test minden részébe; innen van tehát az, hogy a por tartalma szerint belsőleg hat, mert ha találmányom rendszeresen használva lesz, sikeres eredménnyel jár és bármely állatnál alkalmazható.

Használati utasítás.

Ha az állat nem eszik és nem emészt, hetenként 2-szer 3 deka 1/2 evőkanállal adandó naponta.

Ha az állat gyengélkedik, az első két nap 5 deka 2/3 evőkanállal naponta. Azonban, ha betegségbe megy át, két napon át 8 deka 4 evőkanállal etetendő. A por kevés hig ételbe keverendő.

Elismerő levelek legnagyobb uradalmakból vannak.

Kapható mindenütt.

1/4 kg. doboz 90 fillér (45 kr.), 1/2 kg. doboz 1 korona 80 fillér (90 kr.)

341

Készítő **SOMOGYI GÉZA, Arad.**

Gazdaságok, iparosok és malmok részére ajánlja a

DREZDAI MOTORGYÁR Részv.-Társas. (ezelőtt HILLE)

a legjobbnak elismert **gáz-, benzín-, petróleum- és acetylen-motorait** 1-100 lóerőig és locomobiljait.

Nagyszerű újítások Minden kiállításon és versenyen első díjakkal és érmekkel kitüntetve.

szabadalmazott szerkezettel.

Vezérképviselő: **Gellért Ignác és Társa, Budapest, VI. Teréz-körút 41. FŐKÖMÜVELY BUDAPESTEN.**

Kalmár Vilmos
Budapest,
VI. kerület, Teréz-körút 3. szám.

a csehországi Thomas-művek magyarországi vezérképviselője ajánl:

Thomasfoszfátlisztot (Thomassalak),
„Martellin” dohánytrágyát, Kalnitot.

— A műtrágyák beltartalmáért szavatolok. —

Legujabb szerkezetű kitűnő trágyaszóró gépek a legolcsóbb áron. 40

— Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. —

1897. Kései nemzetközi vetőgépversenyt első díj: **arany érem.**
Lévi nemzetközi vetőgépversenyt első díj: **nagy bronz arany érem.**
1898. Hérményvási helyi vetőgépversenyt első díj: **arany érem.**
Marosvásárhelyi vetőgépversenyt első díj: **arany érem.**
1899. Szegedi kiállítás első díj: **legnagyobb elismerés.**

WEISER J. C. gazdasági gépgyára
NAGYKANIZSÁN.

Ajánlja:
Magyarország legujabb és legjobb 7503 vetőgépét,
szabad, kiváltható kapacitásokkal ellátott

alk és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

ZALA-DRILL

szervetgépét, továbbá szab. „Perfecta” oiosó és igen jó, könnyű vetőgépét, legjobb munkavégző Szak-rezserű acélekelt, beronált, hirtányak, szesnygék, rostált és mindenféle gazdasági gépeit.

„Planet Jr.” rsz. kézi-toló répakapa és töltőgép, a 10 frt. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Knuth Károly
mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA:
BUDAPEST,
VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, lég-szesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, csepettek, szivattyúk, vízörömví emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és róleum váladékból nyert gázok értékesítését, czező készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-összevok raktáron.

Értesítés.

A cs. és kir. közös hadügyministerium 1900. évi augusztus hó 10-én Abth. 13. 1629. szám alatt kelt rendelete szerint

különféle ruházati és felszerelési tárgyat általános versenyzés útján biztosítani szándékozik.

A teljertalmu hirdetmény az ajánlati mintával együtt, azután a szállítandó cikkek jegyzéke valamenynyi hadtest hadbiztosságnál, a brünni, budapesti, gráci és kaiserebersdorfi ruhatárnál, továbbá a monarchia valamenynyi kereskedelmi és iparkamarájánál, a kereskedelmi muzeumnál és a budapesti magyar országos ipar-egyesületnél betekintheők.

Budapest, 1900. évi augusztus havában.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságától.

1379 Utánnymot nem, dijaztatik.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Magyar Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték (VI. sorsjáték) 6. osztályának huzásai f. évi szeptember 12-től október 10-ig tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

Szeptember 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 26, 27, 28, 29. és Október 2, 4, 5, 6, 10.

A huzások mindig d. e. 9 órakor kezdődnek, és a magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a M. Kir. szab. Osztálysorsjáték Huzási termében (IV. Eskü-tér, bejárat a Duna-utcáról.) A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játékterv szerint, minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt 1900. szeptember hó 5-ig eszközözlendő.

Budapest, 1900. augusztus hó 26-án.

Magy. kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

Szőlőtermésünket augusztus hónapban legjobban fenyegeti a lisztharmat (Oidium)

Tessék tehát ellene védekezni!

A lisztharmat **egyetlen feltétlenül biztos**, tartós hatásu, olcsó és a borra kártékony hatás nélküli ellenszere

☛ a dr. Aschenbrandt-féle **RÉZKÉNPOR.** ☛

Ezen por finoman a fürtökre fújtatva, nemcsak *mentesíti a szőlőt az oidium megtámadásától*, hanem *a már megtámadott bogyókat is* (a repedtek kivételével) *meggyógyítja, a baj tovább terjedését azonnal beszünteti és perzseléseket pedig mint a kősönséges kénpor nem okoz.*

A **rézkénpor** a mellett úgy a fürtök, mint *a vessző érését lényegesen előmozdítja*, s így az arra fordított költség még az esetben is megtérül, ha a lisztharmat a szőlőt amugy is elkerülte volna.

Ez ellen pedig egy szőlőtulajdonos sincs biztosítva, mert *nemcsak a homoki, de a hegyi szőlőkben is fellépett már országsszerte a lisztharmat.*

Előssük meg a bajt, porossuk be haladéktalanul szőlőinket!

A rézkénpor megrendelhető:

a „BORÁSZATI LAPOK“ kiadóhivatalában BUDAPEST, (Üllői-út 25.)

valamint

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

és a vidéki megbizottaknál.

A rézkénpor ára:

5	kgos	zsákokban	à	kg.	56	Hllér.
10	„	„	à	„	56	„
50	„	„	à	„	52	„

Kellő **készletről** gondoskodva van s így a por bármely mennyiségben **azonnal** szállítható.

HIRDETMIÉNY.

Az alább megnevezett állomásokon elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok élelemszükségleteinek biztosítása iránt.

A tárgyalás tartatik												
mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	a jelenleg ahhoz tartozó helységekkel	mely csapat számára	mely időtartamra		A következő katonai élelem-szükségletre nézve				Kézvényelési határidő	
					metől	meddig	naponként circa		évenként		bánappénz	
		a — adagonként		métermázsa		a következő cikkekre						
		840 4200				kenyér zabra		korona				
		grammal										
		adag										
1900. évi október hó 3-án, délelőtt 10 órakor										<p>1. A cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok, intézetek és elszigetelték részére.</p> <p>Minden ötödik nap előlegesen. — Nyár folyamán a kenyér esetleg rövidebb, mint 5 napi határidőben átadandó.</p> <p>Minden ötödik nap előlegesen, azaz minden hó 5., 10., 15., 20., 25. és utolsó napján; saját lovaknak az egész hónapra előlegesen is minden hó 1-én.</p>		
A cs. és kir. élelmezési raktár Pozsonyban, Mária Terézia-ut 2. sz.												
Trencsén —												
Nagy-Szombat —												
Bazin Modor vagy Czajla												
Somorja —												
Nezsider —												
Szt.-György Szőlős vagy Récese												
Trencsén-Teplitz —												
Pöstyén —												
1900. október hó 6-án, délelőtt 10 órakor										<p>2. A fegyvergyakorlatra behívandó szabadságoltak és póttartalékosok számára, egészben körülbelül:</p>		
Cs. és kir. kat. élelmezési raktár Komáromban												
Esztergom —												
Győr Szabadhegygyel Abda-Börcs												
Nagy-Kanizsa Kis-Kanizsa												
Köszeg —												
Kismarton —												
Trencsén —												
Somorja —												
Nagyszombat —												
Esztergom —												
Győr —												
Nagy-Kanizsa —												
Minden fentebb felsorolt állomásokban.												
1901. évi január hó 1-től										<p>3. Az átvonulásra való élelmi cikkek szállítására a fent említett állomásokra az ajánlatok a feltételi füzet IV. pontja értelmében teendők.</p>		
1901. évi december hó 31-ig												
Mint fent												
70000												
1600												
2400												
20000												
30000 10000												
500												
A takarmányra nézve a kézvényelési határidő 10 egész 15 napra meghosszabbítható azon esetekben, ha ez a kincstárnak több kiadást nem okoz. Ilyen meghosszabbítás csak időnként a csapat és a területi hadbiztonság közt egyrészt, másrészt a szállítóval egyetértőleg lenne elrendelve.												

Észrevétel.

A) A tartalék-készlet **harmincznapi**, az egész állományra számított folyó szükséglet mennyiségében iratik elő. Órlési akadályoknál a hadtest-hadbiztosság kivételesen megengedi a bérlőknek, hogy az 5-10 napi liszt-szükséglet egyenértékét ideiglenesen liszt helyett kenyérnek való gabona alakjában tartsa készletben.

B) Azon ajánlatnyerő, a ki Trencsénben a kenyeret szállítja, köteles esetleg a trencsén-tepiczi cs. és kir. katonafürdő-intézet legénységének körülbelül 60 adagnyi napi kenyérszükségletét az az 1901-iki furdődény alatt a haszonbéri áron Trencsénben előállítani.

C) A cs. és kir. hadsereg katonai közigazgatása határozottan fentartja magának a netán rendelkezésére álló saját készleteit a közlekedési vonalakon fekvő állomásokban használatba vétetni.

D) A kenyér mindig a szükségleti állomáson előállítandó, ahol egyszersmind a rozsliszt tartalékkészlete is elhelyezendő.

E) A bérlő köteles zabraktárában a próbarostálásra teljesen alkalmas és jó állapotban lévő szélrostat tartani.

F) **Nezsidér-, Esztergom- és Győr (Szabadhegy)-ben** a vállalkozó köteles az elfogadott árért a meghatározott időn át egy esetleg összpontosítandó lovas hadosztály vagy gyalogezred és pedig gyalog vagy lovas dandárban vagy pedig egy gyalog-hadosztályban tartandó gyakorlatok számára szükségelt többletet is kiszolgáltatni. A nagy-kanizsai állomáson az 5. sz. lószorozási bizottság szükséglete, mely előre meg nem határozható és a hirdményben csak általánosan vétetett fel, a vállalkozó által az elfogadott árért szállítandó. Azon állomásokon, hol lovassági altisztképző iskolák állítatnak fel, a bérlő köteles az ezáltal eredő többszükségletet kenyérben és zabban — kívánatra — a szerződési áron szállítani.

G) A katonakenyér tiszta rozslisztből, 1400 grammos czipóban készíthető és a csapatoknak átadandó. A katonakenyérhez a süti liszt egy métermázsájára, azaz 101 darab 1400 grammos kenyérhez a helyben szokásos minőségű sóból 1 kilogramm keverendő. A kenyérczipó 1600 grammal mérendő ki tésztaban, és 1400 grammal kisütendő. Az ár pedig adagonként 840 grammra szabandó.

H) A mozgatás esetére vonatkozó külön határozványok szállítási feltételek füzeté XXVII. cikkében foglaltak.

1. A császári és kir. közös hadsereg-csapatok fent kimutatott élelmi szükségleteinek biztosítása végett a táblázatban megjelölt napokon, kizárólagosan írásbeli ajánlatok útján, nyilvános tárgyalás fog tartatni.

2. Minden ajánlattevő, a szerződési kötelezettségben már álló és teljesen jóhitelűnek bizonyult, vagy a tárgyaló bizottság előtt vállalkatéseknél és megbízhatónak ismert vállalkozók kivételével, üzleti képességét s erre vagyonának elégséges voltát, a kereskedelmi és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi lajstromba bejegyzett cégje nem volna, az illetékes gazdasági egylet által kiállított bizonyítvánnyal igazolni tartozik. — Bizonyítványok, melyek a tárgyalás napjától számított két hónál korábbi kelettel bírnak, tekintetbe nem vétetnek. — A bizonyítványokban igazolandó vállalkatépesség iránya és terjedelme a fentebbi táblázatban van megjelölve.

Az ilyen bizonyítványok nem az ajánlattevő, hanem a kiállító kamara vagy egyesület által a tárgyalást megelőző napig mint „bizalmas és sürgős” a tárgyaló bizottságoknak beküldendőek. Az elkészés következményeit minden körülmények között a fél viseli.

3. Az alábbi mintának teljesen megfelelőleg szerkesztett, egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatoknak, lepecsételt boríték alatt,

az előírt bánatpénzekkel együtt az illető állomás szükségletének tárgyalására kitűzött napon **legkésőbb délelőtti 10 óráig**, kell a tárgyaló bizottsághoz beérkezniök, későbbben érkező vagy távirati uton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

4. Ha valamely ajánlatban a számokkal és betűkkel irt ár között eltérés mutatkoznék, akkor a betűkkel irt ár helyesnek tekintetni.

5. A részletesebb feltételek Pozsonyban, Komáromban és Sopronban 1900. évi augusztus hó 1-én keletzett, két-két összehangzó példányban elkészített, a szállítási feltételeket tartalmazó füzetben foglaltak és a pozsonyi, komáromi, valamint a soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktáraknál naponta délelőtti 9 órától 12 óráig betekintheők. Különbben az előírt feltételi füzet a cs. és kir. élelmezési raktárnál (árkusionkint 8 fillérért) mindenki által megkapható.

6. A községek bánatpénz vagy óvadék letételétől fel vannak mentve s ezek, valamint a mezőgazdasági egyesületek és a termelők, a katonai élelmi szükségleteknek ezennel kihirdetett szállítására különösen figyelmeztetnek.

Termelők és mezőgazdasági egyesületek azon vállalatokra nézve, a melyet saját termelésükkel teljesíteni képesek, óvadék letétele alól szintén fel vannak mentve.

Termelők, mezőgazdasági egyesületek és termelők ajánlatai, — a kenyér szállítását illetőleg a sütőiparosok ajánlatai is — egyenlő árak mellett más vállalkozókkal szemben előnyben részesülnek.

7. Összes ajánlatok csak akkor vétetnek tekintetbe, ha azok a feltételi füzet XVII-ik cikkelyében meghatározott kereten belül vétetnek és ha együttvéve az egyenkint tett ajánlatoknál előnyösebbek. — Nem egynemű cikkkeknel az ár minden egyes cikkre nézve külön kitüntetendő.

8. A cikkkek kiszolgáltatásának a fentebbi táblázatban felsorolt állomásokon kell történnie.

Az élelmszükségleteknek az állomáshoz tartozó helyiségekbe (Concurrenzörte) való elfuvarozására nézve a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok szükségletei iránt az előkészített feltételi füzet XVII. pontja értelmében külön ajánlat teendő, mert különben feltételeztetik, hogy az elfuvarozás a követelt szállítási árban már befoglaltatik.

Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznak, akkor ezek közül az, ki az illető cikkkeknek szállítását elnyerte, előnyben részesül.

9. Az ajánlkozók a hadseregigazgatás irányában ajánlatuk elfogadása iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. évi XXXVII. törvényezikk 314. és 315. §§-aiban — valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve — megállapított határidőnek betartásáról.

10. **Ajánlatok kevesebb, mint 14 napi határidővel nem fogadtatnak el.**

11. A szállítási feltételek füzetében foglaltak betartására már ajánlatának benyújtásával minden ajánlattevő kötelezve van.

12. A bérlők raktárainak a laktanyáktól több mint 1-9 km. távolságra feküdniök nem szabad; azon esetben, ha ezek több, mint 1-9 km. távolságra esnének, akkor a bérlő köteles egy a kenyér, mint a takarmány elfuvarozását minden kárpótlás nélkül eszközölni. Kelt Pozsonyban, 1900. évi szeptember hó 1-én.

Cs. és kir. 5. hadtest hadbiztossága.

Ajánlati minta.

1 korona
bélyeg

Én alulírt az 1900. évi szeptember hó 1-én, 3026. szám alatt kell hirdmény alapján ezen ajánlatomnál fogva kötelezem magamat, az N. állomáson s az ahhoz tartozó helyiségeken szükséges:

a kenyérnek 840 grammos (1400 grammos czipókban) adagját f., azaz fillérért
a zabnak 4200 grammos adagját f., azaz fillérért

az 19. évi 1-től 19. évi hó végeig terjedő időtartamra szállítani, az átvonulók élelmi szükségleteit a cs. és kir. közös hadsereg-csapatok részére az előkészített feltételi füzet IV. cikkelye értelmében kiszolgáltatni.

Ezen ajánlatomért a mellékelt, külön borítékba zárt (vagy: az ide csatolt elismervény szerint a pénztárnál letéteményezett, semmi más kötelezettségért nem szavatoló) nevezetesen összesen korona bánatpénzzel kezeskedem.

Továbbá kötelezem magamat azon ese then, ha a szállítást elnyerem, hogy legkésőbb 14 nappal az erről vett hivatalos értesítés után bánatpénzemet a 10 százaléknyi óvadék összegre kiegészíteni s ha ezt elmulasztanám, a hadseregigazgatást feljogosítom, hogy ezen kiegészítést a szállítási keresmény visszatartásával eszközölje. Egyébiránt a hirdményben közzétett feltételeken felül magamat a tárgyalásra előkészített, 1900. évi augusztus hó 1-én keletzett, szállítási feltételi füzetekben foglaltaknak is alávetem.

Az N. nek N-ben kelt, ide mellékelt értesítése szerint a megbízhatóságomról és vállalkatépességemről szóló bizonyítvány közvetlenül az nek fog átküldetni.

Kelt N. ben, 1900. hó én.

N. N. (vezeték- és keresztnév, lakhely, megye.)

Az ajánlat lepecsételő és borítékára irandó:

„Ajánlat az 1900. -án kihirdetett s 1900. -én tartandó tárgyaláshoz.”

A letéteményezett bánatpénz az ajánlatban részletezendő, a külön borítékban pedig ennek tartalma (készpénz vagy értékpapírok) számokkal és szóval kiirandó.

Gazdasági üzemekben, uradalmakban, tejgazdaságokban, szeszgyárakban stb. kitűnően bevált
évek óta

Porcellán-Email-Festékünk (Pef) | **Bessemer-festékünk (védjegyűlő)**

mint elegáns fal és mennyezet mázolat, melyen penész és gombaképződés lehetetlen. Mindenkor mosható, kemény, porcellánszerű felületet nyújt, mely tej és vajkezelési helyiségek, gépházak, konyhák, fürdőszobák, folyosók, istállók, kiosztók stb. részére felette czélszerű.

mint feltétlenül megbízható rozsáradó szer mindennemű vasszerkezetek, vas és hullám bádogtetők, tartók, kerítések, rácsok, gépek stb. részére. — Mint famázolat is kitűnő kenserváló szer. Tartósabb, szaporább és a különféle behatásoknak sokkal jobban ellenáll, mint minium és olajfesték.

Kimerítő ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

Vészen átment másfél éves

tenyészkánok

kaphatók

Kornstein testvérek-nél

Nagy-Szalonta, (Pata-pusztá). 919

A budapesti marhavásártéri vásári-pénztár részvénytárs.:

szarvasmarha, borjú, juh, kecske, bárány és sertések
bizományi eladásával
foglalkozik.

A bizományába küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni. A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni. A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő előleget nyújt hatóságilag megállapított kamattal mellet.

Vasúti küldemények czimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél, sürgöny, telefonczím: „VÁSÁRPÉNZTÁR—BUDAPEST.” 35

Cs. és kir. 12. sz. szekeresz ezred.

HIRDETÉS.

Az 1900. évi október hó 2-án és 3-ik napján, mindenkor reggeli 7 órától kezdve

Nagy-Szebenben, a Herman-terem

(a nagy gyalogsági laktanya előtt) körülbelül 185 db kinsztári, többnyire tehervonási czélokra felhasznált,

kimustrált lova

a szekeresz csapatnak

árverés útján el fognak adatni.

A lovak a legtöbbet igérőnek azonnali készpénz fizetés ellenében és a megfelelő skátaszerű bélyegilleték megtérítése után fognak átadatni.

Nagy-Szeben, 1900. év szeptember havában.

1403

A cs. és kir. 12. számú szekeresz ezred eladó bizottsága.

HIRDETÉSEK

felvetetnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
Gizéi-ut 25-éik szám.

RENDSZERES

MALOM-berendezések

és egyes MALOMGÉPEK,

termény-tisztító - művek

gabonarakta (silos) részére.

GRAEPEL HUGÓ

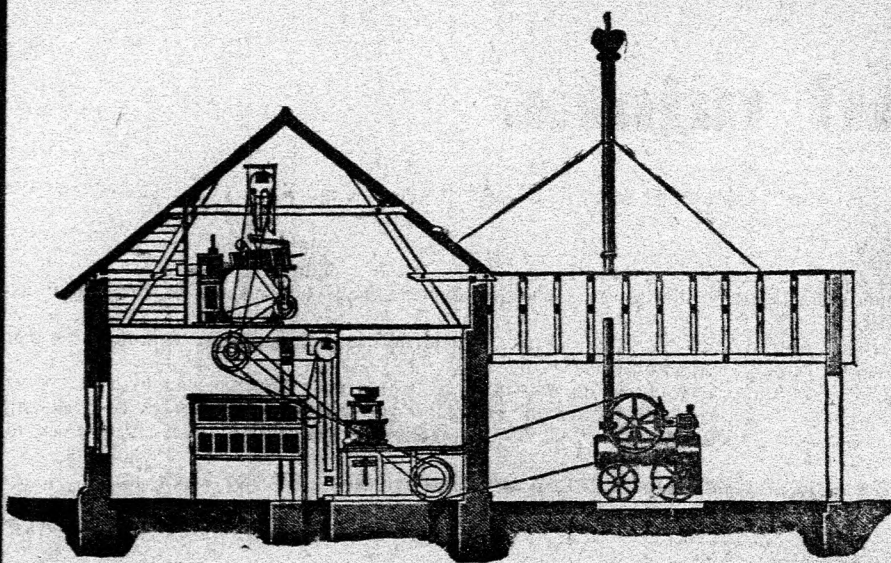
gép- és rostalemezgyár, malomépítész

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolszásági gépgyár vezérügynöke

7624

BUDAPESTEN, V. ker., Külső váci-ut 46. szám.

Hazai Ipar

FUCHS ÉS SCHLICHTER
Budapest, VI., Jász-ú. 7.

Csakis

**Hazai Ipart
pártoljuk.**

Kwizda Ferenc János os. és kir. oszt. ak. magyar. orvos
kir. és bolgár fejedelmi udv. sz. 11. 6
kerületi gyógyszerész Kornenburg, Hees me lett.
8 arany-, 19 ezüst-érem, 30 díjazás
és elismerő-okmány.

**KWIZDA FELE
RESTITUTIONSFLUID**

1 üveg ára 2 kor. 80 fill.
Os. és kir. mosoviz lovagnak.

Közel 40 év óta udvari istállóban, valamint nagyobb katonai és polgári istállóban használatban van erősítő- és nagyobb erőmegfeszítések előtt és után, továbbá főszedések, rándulások és inak merevségénél stb. képesíti a lovakat kiváló teljesítményekre az idomításnál. Valódi csak főni védjeggyel kapható az Osztrák Magyar Monarchia minden gyógyszerkerében és drogeriáiban. Fő-kereskedő: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12.

**Őszi vetésre ajánljuk
vörös-tar-buzánkat**
(lásd Wiener Landwirthsch. Zeitung 1900. aug. 18. számát)
igen bő termésű, áttelelő, rozsdá és megdőlés iránt ellenálló képességű.

Ára 100 kgonként 24 korona ab Zborowitz.
Zsákokat saját árban adunk, 500 kgon alóli megrendeléseket nem teljesíthetünk.

Zuckerfabrik, Zborowitz
Morvaországban. 1368

Herrschaft Triebel-Wolfsberg
Tschernoschin mellett (Csehország)
(701 méternyre a tengerszint fölé) ajánlja
őszi vetésre amíg a készlet tart 1366

Schlanstedti
vetőrozso
„Bahlsen”, „Triumph” és Eliterozso

igen terménydús áttelelőképességű 100
kilonként netto 22 korona ár franco zsák-
ban a Schweitungi állomásra szállítva
készpénzfizetés vagy utánvét mellett, 500
kilónál kevesebb nem küldetik.

Wilhelm Ritter v. Kubinsky'sches Rentamt
Triebel Post Tschernoschin, Böhmen.

Lapunk kisdonorvataiban megrendelhető
A sertés javítása és hizlalása
gazdák és hizlálók használatára.
Irta K. Ruffy Pál.
Ára portómentes küldésnél 1 forint 10 krajczár

Rendkívüli ajánlat!
Somogy megyében vasuti állomás egy
**325 holdas
nemesi birtok**
buzatermelő földekkel, kastélylyal, parkkal,
gazdasági épületekkel, élő és holt instruc-
tióval és az ideai természettel együtt 50.000
forintért **eladó**. Vevő a vételárból csak
15.000 frtot tartozik lefizetni, a hátralékos
tetszés szerint 30 vagy 40 éves törlesztés
sel. Felvilágosítással szolgál

Österreicher Bernát
Nagy-Kanizsán. 1345

Erdészsegéd
a báró Drasche-féle uradalomban, Tolna, 1900. októ-
ber 1-re felvétetik. Ezen állással szabad lakás, sza-
bad fűtelés szolgálatai általán, s étkezés a főerdész-
nél, egyelőre 600 korona évi fizetés jár. Egy évi
megfelelő szolgálat után a bárói nyugdíjintézetbe
felvétetik, s két év után a készpénzfizetés 600 koroná-
ra emelhető, amely minden két évben emelkedik
1200 koronáig. Nélfen pályázók mellékeljék sajátke-
zűleg irt kérvényükhöz bizonyítványmáslatait, erdész-
zeti akadémián jól végzett tanulmányaikról esetleg
az erdészet terén szerzett gyakorlatiokról szóló
bizonyítványait, továbbá az arezképüket és annak
bizonyítását, hogy a magyar és német nyelvet töké-
letesen bírják. A kérvények minél előbb Freiherrlich
Drasche von Wartinbergsche Generaldirektion címre
in Wien I. Operaring 5. intéz. adók. 1367

Magyar kir. államvasutak. 109651/1900. sz.
Pályázati hirdetés.
Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvas-
utak részére a jövő 1901. évben, illetőleg 1903. év
végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból
felmerülő tényleges szükségletnek szállítását bizto-
sítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet,
még pedig:
I. Kelmék, szövetek és könyvkötészeti cikkekre.
II. Kötéláncokra.
A kiírás tárgyát képező egyes cikkeket előtün-
tető jegyzékek, melyek egyszerűsített ajánlati mintá-
tákkal szolgálnak, valamint a szállításokra vonatkozó
részletes módok, valamint hazai kereskedelmi
és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir.
államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszer-
zési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73.
sz. II. emelet 43. ajtószám) kaphatók.
A szabályszerűen kiállított, ivenként egy koronás
m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok le-
pecsételve legkésőbb f. évi szeptember hó 27. déli
12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-
beszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán
oda küldendők és a borték ezen külcimmel lá-
tandó el:
„Ajánlat 109651/900. szhoz”.
Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a
kötelező minőségű minták is.
Bánatpénz gyanánt az ajánlat anyag értékének
5%-a, legkésőbb f. évi szeptember hó 26. déli 12
óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénz-
táránál leteendő.
Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok,
melyek nem pontosan és részletes módokot be-
mutatása mellett állíthatnak ki, nem vétetnek figye-
lembe.
Budapest, 1900. augusztus hóban.
Az igazgatóság.

SZIVATTYUK minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.
Legjobb gummi- és kender tömlők.
Mindenféle csövek.

MÉRLEGEK, legújabb javított rendszerű tízedes, száza-
dos és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi,
közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra.
Embermérlegek, mérlegek házi használatra, baromőrle-
gek. Commandit-társaság szivattyu- és mérleggyártára.

Árjegyzékek W. GARVENS, Wien, I., Wallfischgasse 14. m.
ingyen és bérmentve. Schwarzenbergstrasse 6.

A Párisi világ kiállításon jelenben működő bíráló bizottság az amerikai

Deering-féle

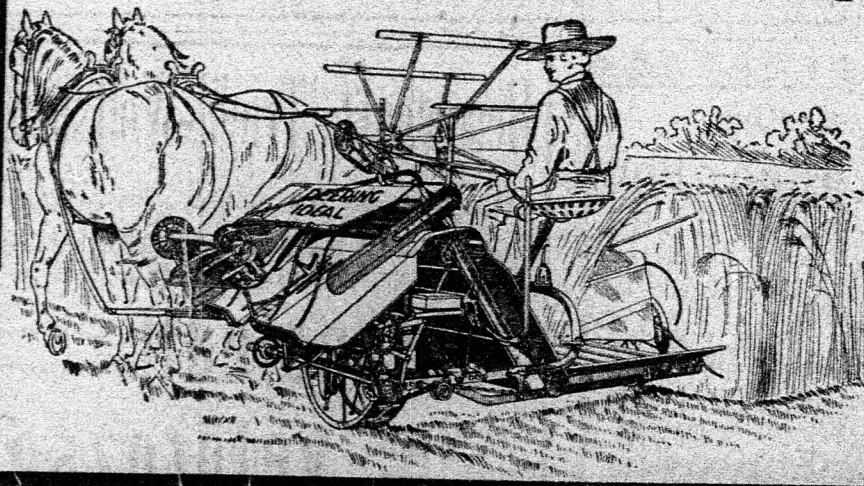
Chicagói kaszálógépek és aratógépek gyárt

meltatta valamennyi ilyen kiállító gépgyárak között

a legnagyobb kitüntetésre,
annak itélvén a legtöbb elsőrendű díjakat. Ugyan is a nevezett gyár gépeinek íteltetett oda, mint
legmagasabb kitüntetés a „GRAND-PRIX“

és azokivül még

2 arany és 1 egy ezüst érem is.

Ezen tény, valamint azon számos győzelem is, melyeket a Deering-féle gépek számtalan versenyeken arattak versenytársaik felett, a földteke majdnem minden országban, fényesen igazolják, hogy ezen gépek e téren valóban a legelső helyet foglalják el az egész világon.

A Deering Chicagói arató- és kaszálógépgyár kizárólagos képviselője:

PROPPER SAMU

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körút 52. szám.

1387

Eladó ménes.

Gróf Esterházy László sárosdi birtokán Fejérmegyében
eladó

62 darab ló és csikó.

18 db anyakancza, drbja á 325 frt = 5850 frt

16 db szopós csikó a kancsák árába értendő.

Továbbá:

2 db 4¹/₂ éves á 350 frt = 700 frt

5 „ 3¹/₂ „ „ 250 „ = 1250 „

13 „ 2¹/₂ „ „ 200 „ = 2600 „

8 „ 1¹/₂ „ „ 125 „ = 1000 „

Összesen: = 11400 frt

Megjegyzés: A 18 kancza közül 3 telivér; a többi angol félvér. A 4¹/₂, 3¹/₂ és 2¹/₂ évesek „Mámor“ telivér méntől származnak; az 1¹/₂ éves és szopós csikók „Bertram“ telivér méntől.

1351

A kancsák ismét „Bertrammal“ lettek fedeztetve.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos, Sárosdon.

Szalmakötél-
fonógép, Clayton és Shuttleworth-féle, alig használt, majdnem teljesen új állapotban, mely eredetileg 470 koronába került, eladó 200 koronáért. Tudakozódások intézendők Holtscher Béla, Tisza-Szent-Inre címre. 1387

Eiváló szállítóképes és renomált cég közléseket díjaz tervezett vagy szükséges csatornázásokról szivattyú vagy vízvezeték berendezésekre vonatkozó címekért; magas jutalékok fizet megrendelések közvetítéséért. — Ajánlatok „Discretion 5.“ jelleg alatt „Rudolf Mosse, Wien Stadt“ közvetít. 798

Posnansky és Strelitz

Budapest, VI., Podmaniczky-u. 27.

Gyár: Erzsébetfalva.

Ajánlanak:

**Aszfalt,
Fedőpapirlemez,
Kátrány,
Carbolineum,
Carbolsav,
Creolin-t stb.**
legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

Actiengesellschaft

Stahlwerke

Weissenfels

ezelőtt Goepfinger & Co.

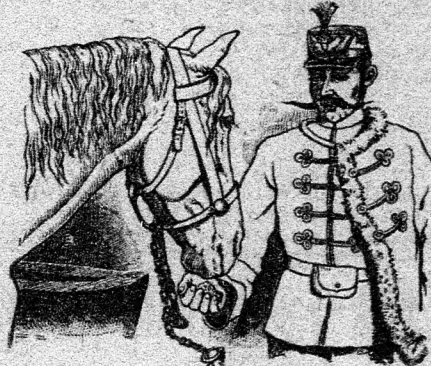
Weissenfels, Oberkrain.

Szab. aczéllhordók.

A hordóban levő folyadék nem veszít súlyából kiszivárgás, felszivódás és apadék által. Nincs tűzveszély.

Petroleum, benzín, festékárak, spritusz, olajok, alkáliák stb. részére.

Kapható minden vaskereskedésben.

A szab. aczélláncz, a cs. és kir. hadsergényél és a m. kir. honvédségnél, mint nyakláncz van elfogadva.

Amerikai szabadalmazott aczéllánczok forrasztás nélkül.
Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Hírde...
szó 4...
beikt...

BETÖL

Okl...
ki állít...
got vezet...
lattal bír...
lálás, répi...
szelben t...
restetik e...
Ajánlatok...
solgátva i...
pest küld...

G...
kerestetik...
gyébe, n...
birtokot e...
képes, t...
magyar és...
évi fizeté...
pénz, 1200...
rosz, 2...
(A 1200...
disznótárl...
legeltetés...
fűtő. A k...
Torna meg...
előnyben...
vány-m...
vissza nem...
D. Adolf R...
Zalamegye...

Sajt...
azonnali v...
péere egy...
obbtt Eise...
námal, C...
Terézovac...

Telen...
magárköz...
számszámok...
keresztény...
október hó...
igényül, kis...
bizonyítvány...
lyek visza...
küldjék We...
urhoz Mon...
mives iskolá...
ben részost...

II...
állás betölt...
ként 520 kor...
fűtés, világi...
helyre rell...
sób gazdas...
kat, keresz...
heim Gaiza...
Gerla u. p...

Ön...
kerestetik...
nagyobb ur...
okt. 1-ro. M...
szabb gyak...
csúkkal. F...
szerint. Biz...
Gyapolyi ur...
talába u. p...
küldendők...

K...
november i...
nak a teleg...
mives-iskolá...
gyobb gyak...
szojnyitvány...
lyek vissza...
és bizony...
Lucezenbach...
Szob, Hont...

G...
kerestetik...
15-évi belép...
földmivós-...
való végzet...
480 korona...
és nyoma n...
szonyitvány...
lyek vissza...
berger Som...
Nemesvid o...

minőségben...
bérgazdász...
hetőleg má...
ki már t...
gazdaságba...
Hugó Nagy...
ványa.

ALLAS

F...
iskolát jele...
erélyes, n...
igényül, me...
lovas állat...
jó önálló g...
ványnyal...
ügyek vég...
1-re, eset...
szóló állat...
adóhivat...
G...
állást keres...
gazdasági...
rel végzett...
ság minden...
tassággal...
korlata van...
talban.

Hirdetési ár 15 szög 60 fillér, ezen felül minden szög 4 fillér, kövér betűkkel minden szög 8 fillér...

KIS HIRDETESEK

Osak mezőgazdák és a szakirodalom termései, továbbá állást keresők és azok hirdetőiményei vételeik fel a kedvezményes rovásban és árban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Okl. gazdatiszt. ki önállóan nagyobb gazdaságot vezetett, több évi gyakorlattal bír, marhatenyésztés, hizlalás, repartmentés és a sz. lé...

Gazdatiszt kerestetik Abauj-Torna megyébe, nő, a ki egy 800 holdas birtokot egyedül maga kezelni képes...

Sajtós kerestetik azonnali vagy későbbi belépésre egy uradalomban, közelebb Eisenhut Kálmán kaszárnamánál...

Tehenésztésben, magárközvetítésben, valamint számadások vezetésében jártas keresetny kutsár kerestetik...

Irnoki állás betöltendő, fizetés évenként 520 korona, szabad lakás, fűtés, világítás és öltöztetés...

Önálló intéző kerestetik belterjesen kezelni nagyobb uradalmat vezetése, okt. 1-re. Megkívánatik hozzá-

Kerestetik november 1-re tehenészdárának a tejjelgazdálkodási vagy földmives-iskolát végzett és nagyobb gyakorlatú biró, nő...

Gazdasági irnok kerestetik f. 6. szeptember 15-én belépésre. Megkívánatik földmives-iskola jó sikerrel való végzettsége...

Ispáni minőségben alkalmazást nyer bérvezetésében olyan le-

ÁLLÁST KERESŐK.

Földmives-iskolát jóval sikerrel végzett, erélyes, nő, 32 éves, szerény igényű, megbízható, kiszolgált...

Gazdatiszt állást keres, egy a debreczeni gazdasági tanintézetet jó sikerrel végzett gazdasz, ki a gazdaság minden ágában kellő jár-

Műkertész. 37 éves, nő, egy gyermek anyja, ki Franciaországban Németországban alkalmazva volt, a kertészetnek minden ágában nagyon jártas...

Herczei uradalomban felmondatlan állásban levő segédtsz, ki egy gazdaság vezetésében, mint a szakmunkás teljesen jártas...

Gazdatiszt javakörben, nagyobb uradalmaktól hosszabb gyakorlatú, állandó állást keres...

Kitűnő praxissal s igen jó referenciákkal rendelkező gazdatiszt, 42 éves, róm. kath., kanczáló...

Gazdatiszt, ki 22 éven át csak két nagyobb gazdaságban működött, ma is egy uradalom önálló intézője...

Intelligens, katholicus, 35 éves, családostul uradalom, akadémiát végzett, 6000 holdat 12 év óta önállóan kezel...

Számvető állást keres kitűnő ajánlatokkal bíró, debreczeni gazdasági iskolát végzett, 30 éves keresetny gazdasz...

Gépezs állást keres nagyobb uradalomban, ki már 20 éve mint gépezs alkalmazásban volt...

Gazdatiszt állást keres szerény feltételek mellett egy mezőgazdasági szakmunkás minden ágában, természetesen a földművelés...

Ispáni vagy Iródtatiszt állást keres kereskedelmi osztályok vezetésével, 20 évi gazdasági tapasztalattal rendelkező 42 éves, nő, izraelita vallású...

Bárói uradalomban felmondatlan állásban levő kertész újrera állást keres...

Bognár-mester ajánlkozik uradalomba működő belépésre. Ugyanilyen minőségben már több éven át volt alkalmazva...

Műkertész, ért a hídgház, melegház, korai zöldség, spargna, ananás hajtatását...

Kezelőtiszt állást keres gazdaság minden ágában jártas, 17 évi gyakorlattal, földmives és tejgazdálkodási szakiskola ösztövezetői tanfolyamát végzett...

Földmives-és tejgazdálkodási szakiskolát jóval sikerrel végzett, 20 éves, nő, ev. vallású, magyarul és tóli beszéző fiatal ember...

ALLATOK. Eredeti Rambouillet kosok 157 mindenkor nagyobb mennyiségben, dus választékban kaphatók...

gróf Herberstein Albert uradalmi igazgatóságáról Strilek, Morvaország.

Eladó Bregovay Sándornál Nagy-Rhédén Hevesmegye egy pár 100 cm. magas posz kanca...

Eladó sertés-tenyészet. Alulról gazdaságban tenyésztet faluhagyassá folytán, eladó 60 darab szőke, eredeti...

Legelőről eladó 14 db. fiatal fehér ökör, 16 db. fekete, 16 db. fekete, 16 db. fekete, 16 db. fekete...

Eladó 60 db. kitűnő fejű tehén és 40 db. növendék üsző 18 év óta fenálló magán- és országos törvényszereket innalhi tenyészésből...

Eladó sertések! Kiváló szép poland-china kanok, kosok és malacok eladók...

Eladó eredeti bergshiri tenyészállatok, gyönyörű példányokban. Tenyészletben a legnagyobb vész idején sem volt betegség...

Poland china tenyészkanokat eladó Ördödyé Mailath Gizella Nagy-Kereskény, u. posta Kis-Kereskény, pr. Léva. 1356

Tejivér berni marha. 7 db. tejivér berni tehén, ebből 3 fias, a többi he van felleve és 1 db. fátér, összesen 8 db. eladó

Bakos Sándor jószágigazgató, Ó-Bában Torontálmegye. Vasutállomás Oroslámos. Az állatok tuberkulinnal be vannak ojtva, nem gümőkórosak. 1304

növendék ökör és üsző borjakat egyaránt legprímabb lektől való és jármos ökröket legjutányosabb áron ajánlanak

Klein és Spitzer Kis-Gizelli kereskedők. Megrendelések egyrészt szerint bármikor is elfogadjatnak.

200 db. malacz kisjenői faj 6 hónapos, eladó Kubinyi Márton és. és kir. kamars. gazdaságában. Bővebb gazdasági intézkedésnél Erdőcsa Nográdm. 1392

VEGRYSKK. ELADUNK a kölcson adunk uj és egyező használt viz-hatlan

TAKARÓ PONYVÁKAT, mindenféle nagyságban, uj és használt mindennemű TERMÉNY

ZSÁKOT repceponyvákat a legjutányosabb áron, illetve kölcsönödjék mellett KOHN és STEIN zsák és ponyva gyári raktár BUDAPEST, V. Béta-u. 5.

725 holdas házilag kezelt birtok Veszprém megyében, közel vasúti állomásokhoz, elegendő szálláshelyekkel, építési gazdasági épületekkel, arakkal, fűtési berendezéssel, 6000 elök születtekkel, 1000. október 1-15-én 15 évre bérbeadatik...

Cséplést gőzeplővel bárhol elfogad Schönfeld György, Rác-u. 23. 1350

Bérlés. Jász Nagy-Kun-Szolnok megyében 1000 hold jó buzatermő föld azonnali kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 1370

Tejtel keresek évi szerződésre, szeptemberi szállásra 500, októberi szállásra 120 fillér. Ajánlatot Tejjelkereskedők címzen a Köztelek kiadóhivatalába kérek. 1352

Eladó 110 hold egytára birtok, nagy belsővel, kényelmes belsőszobás ur lakással vasutállomás mellett. Értékesítést ad 20 fillér választébélyeg beküldése után Simon Ferencz birtokos, Nyergesujtán. 1350

Földieper (szamóca) palánták Laxtonnoble (korai) fajtaból kaphatók 1000 darabja 16 koronáért 100 db. 2 koronáért. Csomagolás 60 fillér. Ördödyé Mailath Gizella Nagy-Kereskény, u. p. Kis-Kereskény pr. Léva. 1355

Kitűnő minőségű Biborheremag továbbá

Szentjánosnapi rozsz. Őszi borsó, Őszi búkköny, Szőszös búkköny Káposztarepcze. Jutányosan kapható

HALDEK magkereskedésében BUDAPEST, Károly-körut 9.

Makkos erdőt keres 500 darab ser és meghizlalásra, Hegyess Sándorn Csoltó, u. p. Gómörpanyt. 1358

Bérbeadó Lóvy Bernát örökös 1900 holdas Uj-Péter birtoka, mely Budapesttől 15 kilométernyire van. Lóvy Jenő (Felső-Alap) Fehérmegye. 1405

400 wagon Őszi és tavaszi erámát kínál eladóra a „Körösségi és K. Apát uradalom” postán Berek-Besztermeny. 1314

Gazdák és gazdatisztok figyelmébe. ZISKA J. utóda, Rostély György szerkovács-árak, gabona-minőségű, tizedes és százas hidmerleg-gyára Alapított 1872. évben. Budapest, VI., Eötvös-utca 59. sz.

Eredeti hengeralmi mérleg gyártója. A gabona- és értéktáza szállítója. A legmegbízhatóbb gabona-minőségű és tizedes mérleg rakláron tartatnak. Javítások olcsón pontosan eszközöltenek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eredeti hengeralmi mérleg gyártója. A gabona- és értéktáza szállítója. A legmegbízhatóbb gabona-minőségű és tizedes mérleg rakláron tartatnak. Javítások olcsón pontosan eszközöltenek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eredeti hengeralmi mérleg gyártója. A gabona- és értéktáza szállítója. A legmegbízhatóbb gabona-minőségű és tizedes mérleg rakláron tartatnak. Javítások olcsón pontosan eszközöltenek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eredeti hengeralmi mérleg gyártója. A gabona- és értéktáza szállítója. A legmegbízhatóbb gabona-minőségű és tizedes mérleg rakláron tartatnak. Javítások olcsón pontosan eszközöltenek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eredeti hengeralmi mérleg gyártója. A gabona- és értéktáza szállítója. A legmegbízhatóbb gabona-minőségű és tizedes mérleg rakláron tartatnak. Javítások olcsón pontosan eszközöltenek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eredeti hengeralmi mérleg gyártója. A gabona- és értéktáza szállítója. A legmegbízhatóbb gabona-minőségű és tizedes mérleg rakláron tartatnak. Javítások olcsón pontosan eszközöltenek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eredeti hengeralmi mérleg gyártója. A gabona- és értéktáza szállítója. A legmegbízhatóbb gabona-minőségű és tizedes mérleg rakláron tartatnak. Javítások olcsón pontosan eszközöltenek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eredeti hengeralmi mérleg gyártója. A gabona- és értéktáza szállítója. A legmegbízhatóbb gabona-minőségű és tizedes mérleg rakláron tartatnak. Javítások olcsón pontosan eszközöltenek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eredeti hengeralmi mérleg gyártója. A gabona- és értéktáza szállítója. A legmegbízhatóbb gabona-minőségű és tizedes mérleg rakláron tartatnak. Javítások olcsón pontosan eszközöltenek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eredeti hengeralmi mérleg gyártója. A gabona- és értéktáza szállítója. A legmegbízhatóbb gabona-minőségű és tizedes mérleg rakláron tartatnak. Javítások olcsón pontosan eszközöltenek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A Vass-féle légyfogók, melyek a „Köztelek” f. hó 4-ki számában lettek ismeretve s melyek a m. kir. mezőgazdasági muzeumban (Kerepesi-ut) és a m. kir. kereskedelmi muzeumban állandó közszemlére ki vannak állítva. Kaphatók: Vas Lajos feltalálónál, Budapest, X., Kápolna-u. 7.

Geitner & Rausch cégénél VI. Andrásy-ut 8. sz. a következő árakban: 1. sz. (palackszerű) légyfogó ömözött sodronyszövet és bádögöl, teljes felszereléssel 3 kor. 60 fill. 2. sz. (automatikus) légyfogó csapóajtóval és teljes felszereléssel 6 kor. Megrendelések postai utánvét mellett eszközöltenek s a rovaranyag mint értékes baromfi- és haltakarmány is értékesíthető.

A küldeményekhez csatolt használati utasításban foglaltak szerint az a légyfogó czélszerű szerkezete által meglepően gyors és tömeges befogás eredményezhető, sőt bármely nagyobb légytömeg is könnyűszerrel leküzdhető. Előzetes ismertetés és használati utasítás 20 filleres bélyeg beküldése ellenében megküldtetik. 1354

Kölcson Ponyvák mérsékelt díj mellett kaphatók, ugyancsak mindenféle új kazal- és gép-ponyvák vala mint uj terményzsákok a legolcsóbban a FISCHER-féle zsák- és ponyvagyarban. Budapest, Nagy Koroná-utca 18. Minták ingyen bérmentve küldetnek.

Tejvétel. Öszi idényre nagyobb mennyiségű tej biztos helyre kerestetik. Ajánlatok kéretnek „Szold” jelűre állat e lapok kiadóhivatalába. 1207

A legmagasabb napi ár mellett vásárlók Őszi búkköny, Szőszös búkköny és Őszi árpát. 1331

Haldek magnagykereskedése, József főherczeg 6. cs. és kir. fenszög udvari szállítója Budapest, Károly-körut

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legfőbbkötetesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. **BUDAPEST—KELENFÖLD** a vasúthomázzal szemben.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

A Sack-féle legújabb rendszerű

sorbavető-gépek

1897. évben a számos külföldi kintutetéseken kívül a kisbéri nemzetközi vetőgépversenyen első díjjal

ÁLLAMI ARANYÉREMMELE
és a lévai nemzetközi vetőgépversenyen a nagy üzemre való sorbavetőgépek csoportjában szintén az első díjjal

ARANYÉREMMELE

lettek kintutetve.

Ezen gépek, valamint mindennemű SACK-féle ekék és talajmivelő eszközök eredeti minőségben csakis

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépraktárban

Budapest. V., Váci-körút 52. sz.

tartatnak készletben, a hol azok, valamint a legjobb szecskavágó-, és repavágógépek, kintűn takarmányfűlesztők s járgányok futáryos áron szerezhetők.

Arjegyzékek és bármimemű felvilágosítások készséggel adatk ingyen és bérmentve. 7482

Elsőrendű

vető-, nyeles- és fűrtős-makkot,

kedvelt Száva-vidéki terményt szállít gondosan válogatott minőségben 85-90 százalékig jótállással a csiraképeségért. 1404

Weisz Ferencz Sziszek, Horvátország.

53534/900. számhoz.

Bérleti hirdetemény.

A Szent-Istvánhoz ezimzett telki apátság tulajdonát képező és Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye Telki, Jenő és Páty községeinek határaiban fekvő

2294/877
2294/1600 **holdas birtok**

melynek mivelési ágai a haszonbéri- és versenytárgyalási feltételekben vannak részletezve, a rajta levő gazdasági épületekkel együtt az alulirt miniszterium IX. ügyosztályában (V. ker., Vadász-u. 33.)

f. évi október hó 9-ik

napján tartandó írásbeli zárt-ajánlatu nyilvános versenytárgyalás utján 1901. évi október hó 1-től kezdődő 12 évre

haszonbérbe fog adatni.

Az egy koronás bélyeggel öllátott és a 8000 korona bánatpénz letételét igazoló nyugtával felszerelt írásbeli ajánlatok a fentjelzett nap délelőtti 10 órájáig a miniszterium segédhivatala igazgatójánál nyujtandók be.

A részletes haszonbéri- és versenytárgyalási feltételek a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál, a vág-sellyei közalap. főtitárségnél és a pilismaróthi közalap. ispánságnál a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Budapesten, 1900. évi augusztus havában.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium. 1359

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR

Magyarországi gyártelepe

BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCZI-UT 1443. SZÁM.

Első és egyedüli magyar special gépgyár.

GYÁRTMÁNYOK: az összes mezőgazdasági iparágak számára szükséges gépek. Nevezetesen:

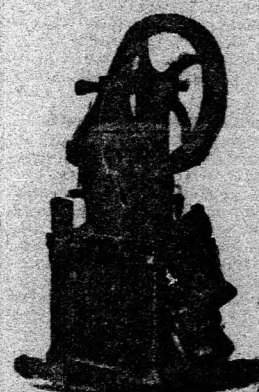
Cukorgyárak, Sörgyárak, Malátagyárak és Szeszgyárak teljes berendezése és átalakítása. Szaktikintély mezőgazdasági szeszgyárak és cukorgyárak terén.

Szeszgyárak berendezése hosszabb lejáratu törlesztéses kölcsön mellett.

Minden szakbavető felvilágosításai, tervekkel, költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Mezőgazdasági célokra mint hajtóerő kiváló gyártmánya a **HOFFMEISTER-GŐZMOTOR**

a legjobb, a legolcsóbb és legbiztosabb gőzgép. — Helyettesit minden gőzgépet és locomobilt. — Cséplésre és minden egyéb gazdasági gép hajtására a legalkalmasabb. — Fűthető szénnel, fával, cserrel és minden egyéb hulladékkal. — Minden nagyságban, 1/4 lóerőtől kezdve egész 30 lóerőig gyártjuk. 3173

GÉPOLAJAT,

u. m. valódi tiszta olivajajat, elsőrendű savtalanított repceolajajat, stb.

disznósirt, szalonnát és szalonnáról lerázott sőt.

Fertőtlenítő szereket,

u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálicz stb. rézgálicz karbololeumot, keserűsót csudasót stb.

Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok lóherét, lucernát és egyéb magvakat és kerek min-

AJÁNLOK:

Kocsikenőcsöt, Petroleumot,

Zsákokat, takaró- és szekérponyvákat, kártyafestékeket, fedőlakot,

MŰTRÁGYÁT

Ülász szaponáriát tiszta vastag gyökerekből őrlve.

Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok lóherét, lucernát és egyéb magvakat és kerek min-

Lucernát, lóherét, fűmagvakat

minden célra és minden egyéb gazdasági cikket.

Vetőmagot

a legjutányosabb áron és garantált jó minőségben.

Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok lóherét, lucernát és egyéb magvakat és kerek min-

KRAMER LIPÓT,

BUDAPESTEN,

Telefon.

Sürgőnyczim: „CERES” Budapest.

Telefon.

Arjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálunk.

„Pátria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest (Köztelek).